

gemeente Roermond

Groenvisie Roermond

Colofon

Uitgave:

Gemeente Roermond
2016

Vaststelling van de visie:

Raadsbesluit d.d. 22 december 2016

Opdrachtgever:

gemeente **Roermond**

Auteur:

burobol
buitenruimte-ontwerp+landschap

Burobol
Postbus 1096
5200 BC 's-Hertogenbosch
073-8510633
www.burobol.nl

In samenwerking met:

Terra Nostra
Postbus 15
2970 AA Bleskensgraaf
www.terranostra.nu

Inhoudsopgave

1 Ambitie	5
2 Analyse	
2.1 Landschap	9
2.2 Bomen in Roermond	14
2.3 Oppervlakte groen en verharding	17
2.4 Gebruik en beleving	18
2.5 Kwaliteiten en kansen	22
2.6 Knelpunten en bedreigingen	23
3 Visie	
3.1 Visie	25
3.2 Landschappelijke lijnen	28
3.3 Lommerrijke lanen en singels	44
3.4 Bomen van de toekomst	50
3.5 Laag groen en de dagelijkse beleving	54
3.6 Groene architectuur	60
4 Van visie naar uitvoering	63

A photograph of a two-lane road stretching into the distance, flanked by lush green trees. Several cars are visible on the road, including a white car in the distance and a black car in the foreground. The scene is bright and sunny.

1

Ambitie

Ambitie

Groen is essentieel voor het welzijn van de inwoners van Roermond. Groen maakt de leefomgeving aantrekkelijk, verbetert het klimaat, helpt piekbelasting van het riool te beperken en biedt leefruimte aan veel dieren. Groen zorgt voor de productie van zuurstof, afvoer van fijnstof en vastlegging van CO₂. Een grote, oude boom neemt tonnen CO₂ op; een waardevolle bijdrage aan de doelstellingen van het Klimaatverbond. Groen is een kleur die staat voor oneindig veel soorten bomen, heesters, grassen, oevers, gevel- en dakbegroeiing. De gemeente Roermond heeft veel stenige stedelijke omgevingen met wanden en daken die getransformeerd kunnen worden naar groen en ziet daar een mooie uitdaging. Roermond heeft de ambitie om dé groene architectuurstad te worden. Om dit te bereiken worden in deze Groenvisie kansen benoemd en inspirerende voorbeelden gegeven voor groene architectuur, waarbij de gemeente het voortouw neemt met strategische groenprojecten. De koppeling tussen groen en architectuur vraagt om een zorgvuldige afstemming, bouwkundig en communicatief. Elke situatie is anders en dat daagt uit tot verrassende en innovatieve oplossingen.

Tegelijkertijd zet de Groenvisie in op duurzame groenstructuren voor de openbare ruimte. Groenstructuren die aantrekkelijk zijn en zo robuust dat ze voor lange tijd bijdragen aan een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving. De landschappelijke structuren willen we herkenbaar maken in de stad en meer bomen krijgen de

kans om monumentaal te worden. We gaan voor een ecologisch waardevolle, klimaat- en ziektebestendige openbare groenstructuur die klaar is voor de toekomst. Om de ambitie voor de groene buitenruimte waar te maken, zijn spelregels opgesteld; toetsingscriteria voor kwaliteit. Deze spelregels zijn noodzakelijk om richting te kunnen geven aan nieuwe ontwikkelingen en het in stand houden van het huidige openbaar groen. Goede spelregels zorgen er ook voor dat de beschikbare financiële middelen gericht ingezet kunnen worden.

Positionering

Met deze Groenvisie willen we sturen op een kwaliteitsimpuls voor de gemeente Roermond waarin groen in brede zin centraal staat. De kwaliteitsimpuls omvat het verbeteren van het beeld, het gebruik, de ecologische waarde en de bijdrage aan een aangenaam stedelijk klimaat.

De Groenvisie richt zich primair op de stedelijke of dorpse omgeving en aansluiting van de stedelijke omgeving op het buitengebied. In de directe leefomgeving is de grootste winst te behalen in gebruik en beleving van het groen. Voor het buitengebied is er vigerend beleid vanuit andere overheden of organisaties en ligt het eigendom veelal buiten de gemeente.

Gelijktijdig met het ontwikkelen van de Groenvisie worden diverse andere plannen ontwikkeld zoals de Toekomstvisie, de Omgevingsvisie, Duurzaamheidsvisie en Doorontwikkeling Integraal Beheer Openbare Ruimte (DIBOR). Ondanks dat de ontwikkeling deels parallel loopt met de Omgevingsvisie is de Groenvisie qua status een uitwerking hiervan. De Groenvisie kan gebruikt worden als input voor de Omgevingsvisie.

Werkwijze

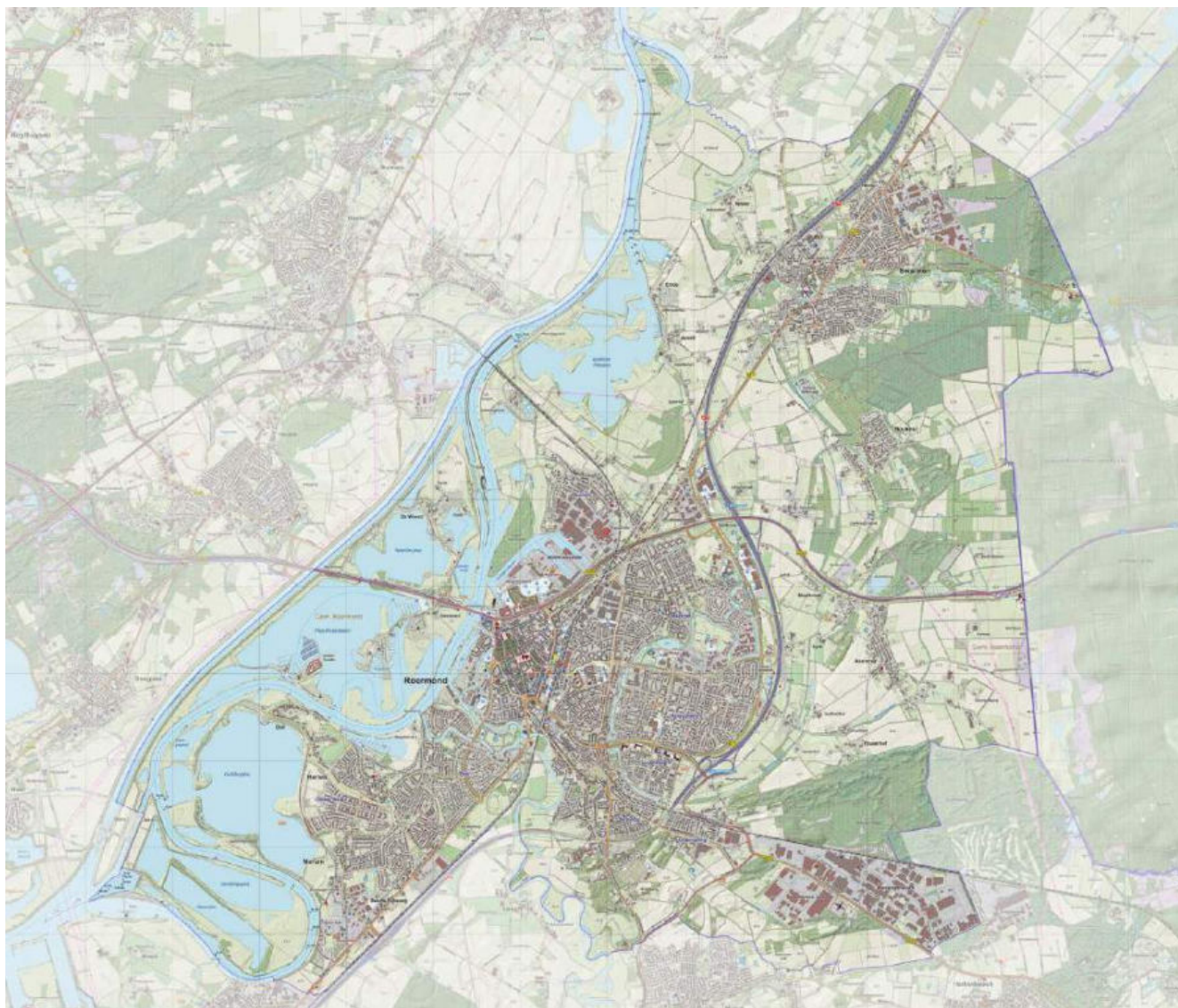
De eerste stap in het opstellen van de Groenvisie is de Startnotitie geweest. In de Startnotitie zijn de ambitie en de belangrijkste thema's benoemd. De Startnotitie is gepresenteerd aan en afgestemd met de Commissie Ruimte, specialisten en natuurverenigingen. Opmerkingen zijn meegenomen in het proces. Op basis van de Startnotitie is de Groenvisie in verschillende conceptfases aangescherpt en uitgewerkt.

In de totstandkoming van de Groenvisie is nadrukkelijk de dialoog gezocht met de Commissie Ruimte, bewoners, natuurverenigingen en het bedrijfsleven van Roermond. Om informatie op te halen zijn we de wijk in geweest met een stand en kaart waarop passanten aan kunnen geven wat zij vinden van het groen in hun buurt. Daarnaast zijn met de betrokken partijen verdiepingsgesprekken georganiseerd. Door deze dialoog is de Groenvisie inhoudelijk versterkt en voldoet zij zo goed mogelijk aan de wensen van degenen die het groen in de gemeente gebruiken.

Leeswijzer

Dit document bestaat na de inleiding uit drie onderdelen; de analyse die ten grondslag ligt aan de visie, de visie met toelichting en de uitvoeringsstrategie. De analyse bestaat uit een landschappelijke analyse, analyse van het boombestand en een beoordeling van het gebruik en de beleving. Centraal staat de visie, waarin we verwoorden hoe we de toekomst van het groen in Roermond zien. De visie wordt aan de hand van thema's verder uitgewerkt. Uiteindelijk geven we aan welke stappen nodig zijn om de groenvisie te realiseren.

*Topografisch kaart gemeente Roermond.
De groenvisie is opgesteld voor de gehele gemeente, met een focus op bebouwd gebied.*

A scenic landscape featuring a river flowing through a lush green area. In the background, a multi-story residential building with a dark roof and white window frames is visible. The foreground is dominated by tall grass and reeds along the riverbank. A large white number '2' is overlaid on the left side of the image, and the word 'Analyse' is written in white text across the middle of the river.

2 Analyse

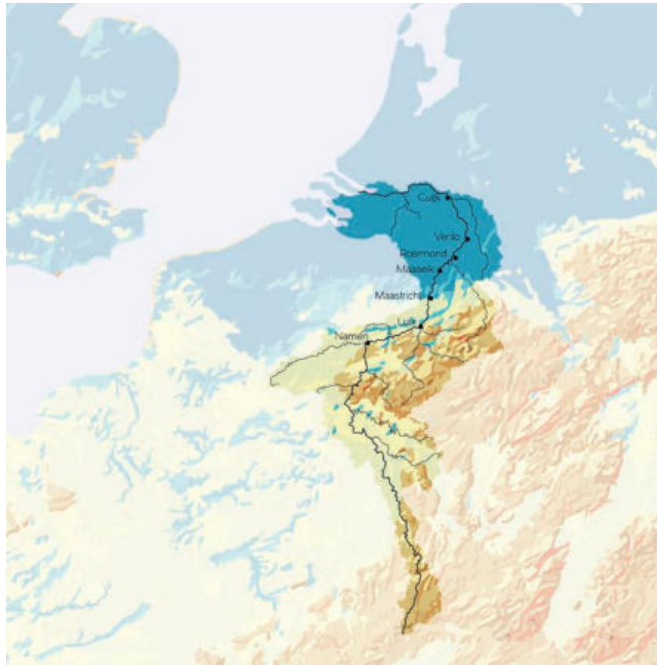
2.1 Landschap

Om een visie op het groen in Roermond te formuleren, is het zaak om het heden en verleden te kennen en te begrijpen hoe de bestaande situatie tot stand is gekomen. Als basis voor de visie dient de landschappelijke onderlegger. Met landschappelijke onderlegger bedoelen we de landschappelijke structuren die herkenbaar zijn in de stedelijke omgeving, zoals beken en bosschages. De landschappelijke onderlegger onderscheidt Roermond van andere gemeentes en biedt kansen om routes en oriëntatie op een aangename manier te versterken.

De Maas

Het Limburgse landschap is in belangrijke mate gevormd door water. De gemeente Roermond ligt in Midden-Limburg aan de oostoever van de Maas. De Maas is een regenrivier die ontspringt in de Morvan en uitmondt in Rotterdam. In Nederland zet de Maas tot aan de monding een steeds fijnere fractie sediment af. Ter hoogte van Roermond gaat de Maas over van Grensmaas, waar grind wordt afgezet, naar Zandmaas. Afgraving van het grind heeft geresulteerd in de karakteristieke Maasplassen.

In het huidige Limburgse landschap zijn drie grote terrasniveaus te onderscheiden. Deze worden het laag-, midden- en hoogterras genoemd. De drie terrassen zijn te herkennen als vlakke delen in het landschap, begrensd door een steile helling. De terrassen worden vaak gebruikt als akkerbouwgrond, omdat ze vlak zijn en vanwege de vruchtbare löss.

Hoogtekaart stroomgebied Maas.

In het Maasdal ligt Roermond aan het begin van de Nederlandse vlakte waar de rivier veel sediment afzet.

Hoogtekaart omgeving Roermond.

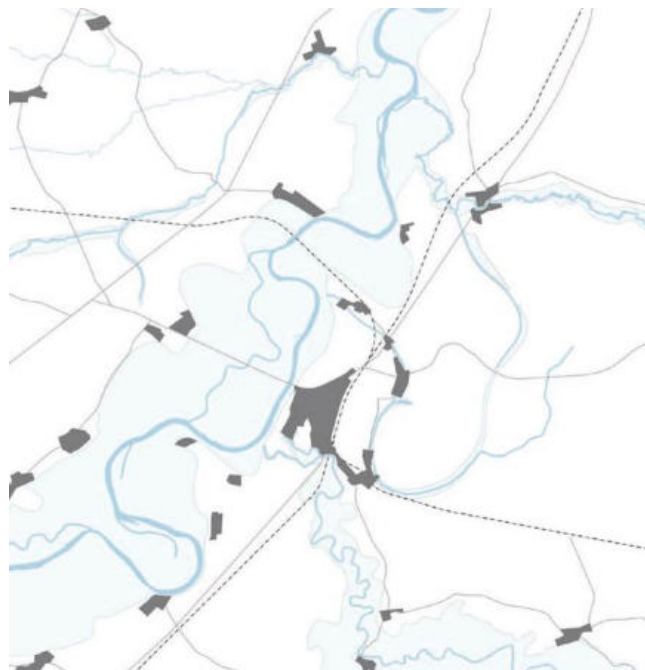
De hoogtekaart laat zien hoe de beken en Maas zich hebben ingesneden en het landschap gevormd.

Het middenterras is uitgesleten door de grillige meandering van de Maas aan het einde van de laatste ijstijd, toen de Maas vanwege de bevroren ondergrond een vlechtende rivier in een riviervlakte was. Niet alleen werden er steeds weer beddingen uitgeschuurd, er werd ook sediment afgezet en door de wind werden rivierduinen gevormd. Intussen verplaatste de loop van de Maas zich geleidelijk in westelijke richting. Het laagterras wordt gevormd door het huidige stroomdal van de Maas. Tijdens het holoceen is de waterafvoer regelmatig en beschermt vegetatie de bodem tegen erosie. De ondergrond is niet bevroren waardoor de rivier een vaste, meanderende loop heeft en zich diep kan insnijden in de riviervlakte die in de voorafgaande ijstijd is gevormd.

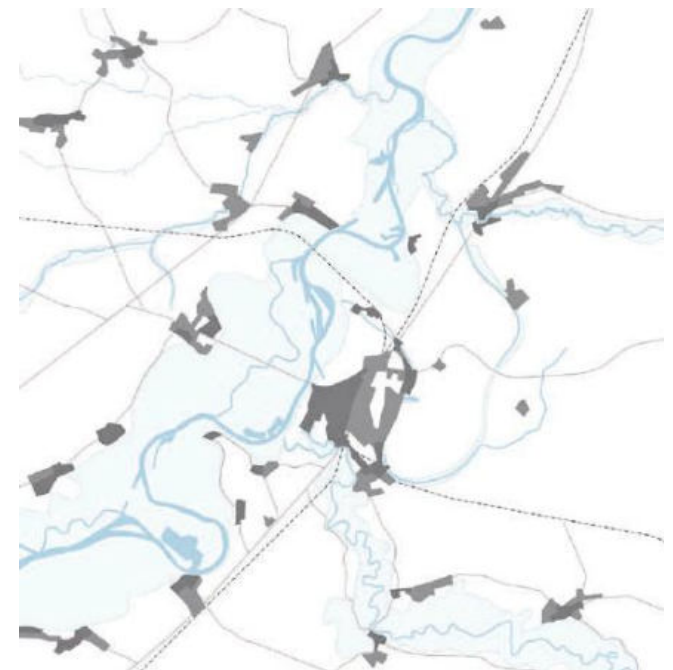
Vanuit het oosten stromen verschillende beken richting de Maas en voeden het watersysteem. De Swalm en Roer ontspringen in Duitsland en voeren in de gemeente Roermond vrij veel water aan. De Maasnielderbeek ontspringt in de gemeente Roermond en buigt langs een terras-rand naar de stad Roermond. Daar is zij aan de hand van een serie waterpartijen opgenomen in het stedelijk weefsel om uiteindelijk via een overkluisd traject in de Maas uit te monden.

Vestigen aan het water

De vestiging van de mens in de Limburg is sterk verbonden met de Maas en haar zijstromen. De grootste kernen in de gemeente, Roermond en Swalmen, zijn ontstaan aan een waterloop. De kernen Asenray en Boukoul liggen op de rand

1900

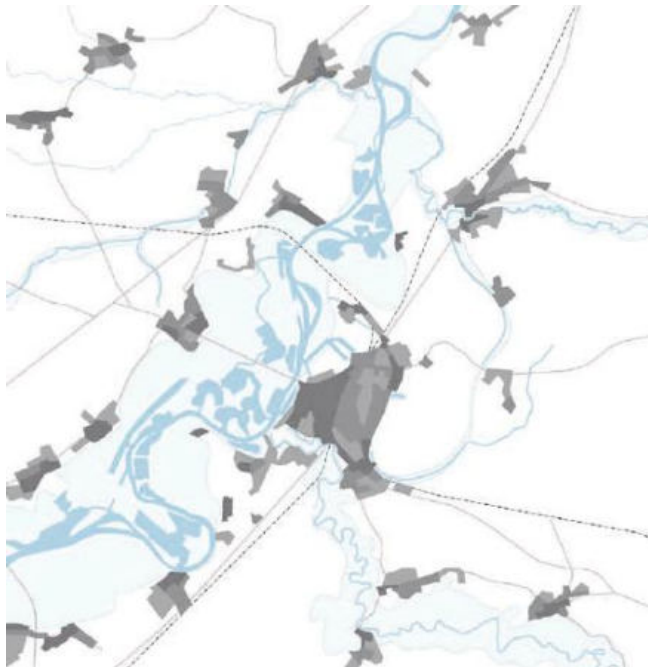
1950

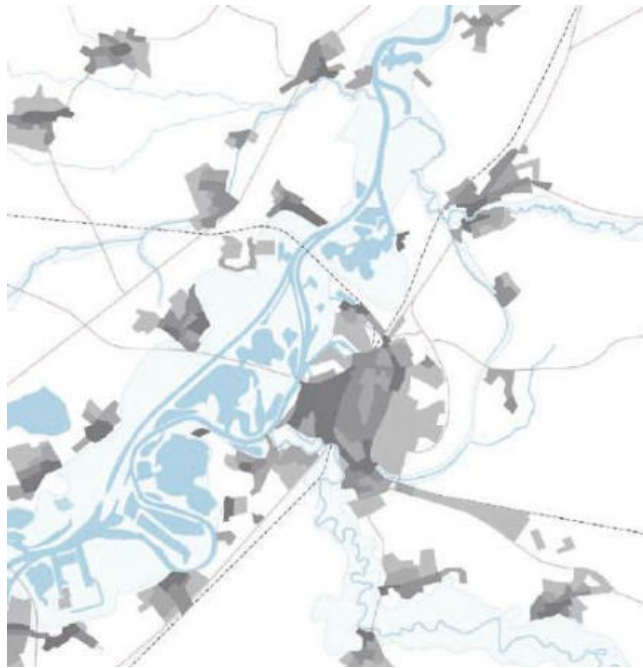
Rivier- of beekdal

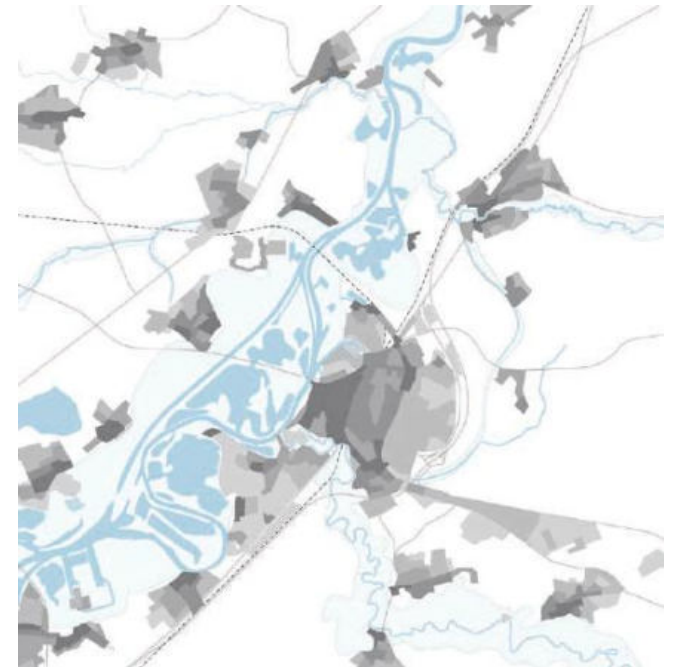
Bebouwing van oud naar nieuw

1975

1995

2016

van het historische invloedgebied van de Maas. De eerste bewoners, althans van wie sporen zijn gevonden, waren neanderthalers die in de buurt van het huidige Maastricht bivakkeerden. Vanaf de jaartelling worden plekken bij oversteekplaatsen van de Maas permanent bewoond, waaronder het gebied dat nu de gemeente Roermond is. Rond de negende eeuw vallen de Vikingen steeds vaker vanaf de Maas binnen in Limburg. Enkele van hen hebben zelfs tijdelijk een vaste basis ingericht in Asselt van waaruit ze jaarlijkse strooptochten in de wijde omgeving ondernamen. In de vroege middeleeuwen, als de Vikingen weer vertrokken zijn, neemt het aantal bewoners sterk toe en worden de bossen in de omgeving gebruikt voor beweiding. Als gevolg van ontbossing en overbeweiding werden de bossen al in de 11e en 12e eeuw getransformeerd naar heide. Vanwege de strategische ligging aan de Maas heeft Roermond lang een belangrijke rol gehad als vestingstad. Met de vestingwet is deze rol vervallen en ontstond ruimte voor uitbreiding naar het oosten en een nieuw gezicht naar het westen, naar de Maas.

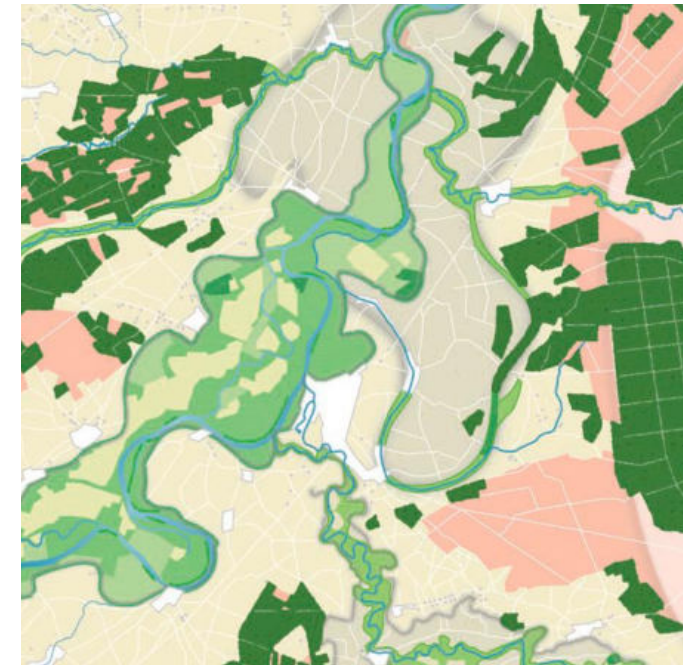
Verbindingen en barrières

Eeuwenlang is de stad Roermond middels de Maas verbonden met haar omgeving. Met de komst van het spoor werd de aansluiting verlegd van de Maas naar het station. Eind negentiende eeuw werden Roermond en Swalmen gekoppeld aan het spoornet en daarmee aan Venlo, Sittard en Maastricht. De stad werd hiermee ingeklemd tussen spoor en Maas. Het spoor vormde een barrière voor uitbreiding van

de stad Roermond. Een barrière die werd geslecht met de aanleg van de tunnel onder het spoor in 1956 die het centrum van de stad verbond met de nieuwe, oostelijk gelegen wijken het Roermondse Veld en de Kemp.

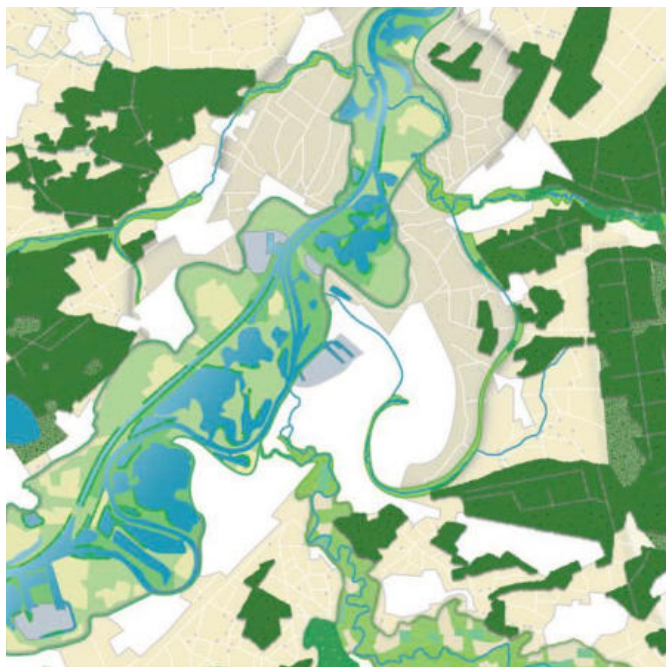
Roermond heeft gedurende de Tweede Wereldoorlog veel schade opgelopen en is na de oorlog voortvarend opgebouwd. Om aan de grote vraag naar woningen te voldoen werden omliggende gemeenten bij de gemeente Roermond gevoegd. In de jaren zestig werden twee grote industrieterreinen aangelegd, de Willem-Alexanderhaven en het 450 ha grote industrieterrein Heide. Gelijktijdig werd begonnen met de aanleg van wijk de Donderberg. Deze wijk is op grondgebied van de voormalige gemeente Maasniel gebouwd en huisvest 13.000 bewoners. De flats in de Donderberg waren de eerste hoogbouwprojecten van Roermond.

Met de aanleg van de A73 ter hoogte van Roermond in 2008, ontstond een nieuwe barrière tussen de stad Roermond en het omliggende landschap. De stad Roermond ligt sindsdien ingeklemd tussen de Maas, N280 en Rijksweg A73. Waar de A73 de Roer kruist, is deze ondertunneld. Het landschap komt hier dicht bij de stad. In dezelfde periode dat de A73 werd aangelegd, is de gemeente Swalmen toegevoegd aan de gemeente Roermond. De kern Swalmen ligt aan rivier de Swalm, maar wordt er ook door gescheiden. De oevers van de Swalm bieden een mooie aansluiting van de kern op het buitengebied. Verbindingen op de ene schaal, blijken barrières op een andere schaal.

Landschap omstreeks 1900

Landschap 2016

Rivierdal

Beekdal

Weide en
akkers

Bos

Infrastructurele lijnen doorsnijden landschappelijke lijnen

Rivierdal

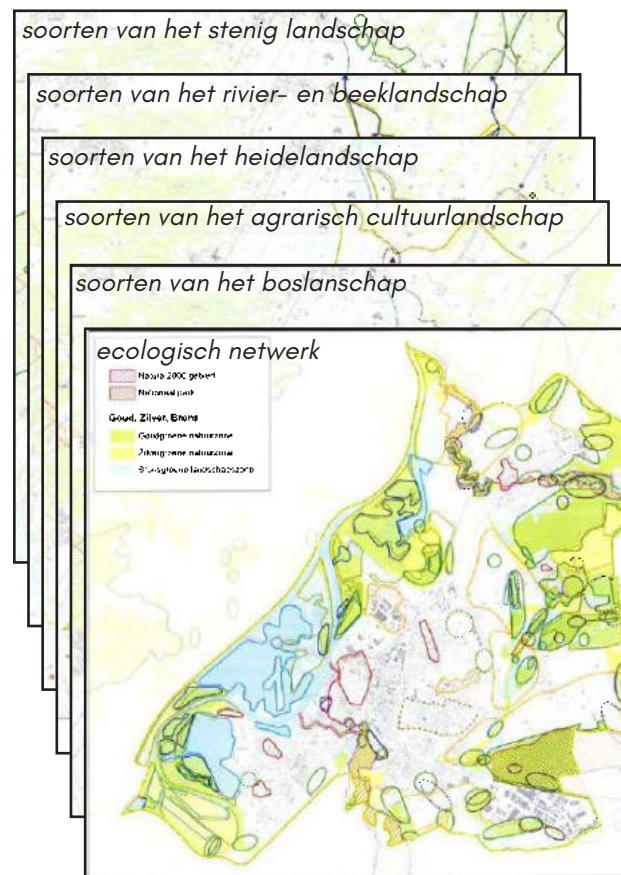
Beekdal

Spoor

Hoofdwegen

Ecologische Structuurkaart Roermond is opgebouwd uit 5 kaarten met leefgebieden voor verschillende soorten.
Bron: Arcadis

2.2 Bomen in Roermond

De uitstraling van het groen in de stedelijke omgeving wordt voor een belangrijk deel bepaald door bomen. Boven ooghoogte vormen de boomkronen het grootste groene volume, waardoor zij grote ruimtelijke impact hebben. Bovendien hebben bomen van de voorkomende soorten groen de hoogste levensverwachting. Om inzicht te krijgen in het huidige boombestand, hebben we aan de hand van beschikbare data een analyse uitgevoerd van verspreiding, soort en leeftijdsopbouw van bomen in de gemeente Roermond. Hieruit kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

Soortendiversiteit

De gemeente Roermond kent een vrij divers boombestand met meer dan 400 soorten. Meer dan de helft van de boomsoorten bestaat uit soorten die gezamenlijk minder dan 2% van het totale aantal bomen uitmaken. De zomereik (*Quercus robur*) is met een percentage van 16 % de meest voorkomende soort. Ook de verdeling naar geslacht is divers. Van het totale boombestand, bestaat 21% uit eik (*Quercus*) 12% uit es (*Fraxinus*) en 10% uit esdoorn (*Acer*). De overige geslachten zijn minder vertegenwoordigd. Opvallende afwijkingen van de diversiteit aan boomsoorten in de gemeente Roermond is het dorp Asenray met 59% het geslacht eik (*Quercus*) en de Maasplassen met twee dominante soorten zijnde 46% es (*Fraxinus*) en 32% populier (*Populus*).

In de analyse van soortendiversiteit en de beoordeling er van, hanteren we de gewenste verdeling volgens Santamour. Frank Santamour

is een genetisch deskundige die richtlijnen heeft opgesteld voor gewenste genetische variatie bij bomen. Santamour geeft handvatten voor een gezonde soortendiversiteit met de "10-20-30 regel"; het maximale percentage van een soort, geslacht en familie. Volgens deze 10-20-30 regel voor soortendiversiteit is de eik in te grote getalen binnen de gemeente Roermond aanwezig. Daarnaast zijn essen, linden en populieren ook lokaal te sterk vertegenwoordigd.

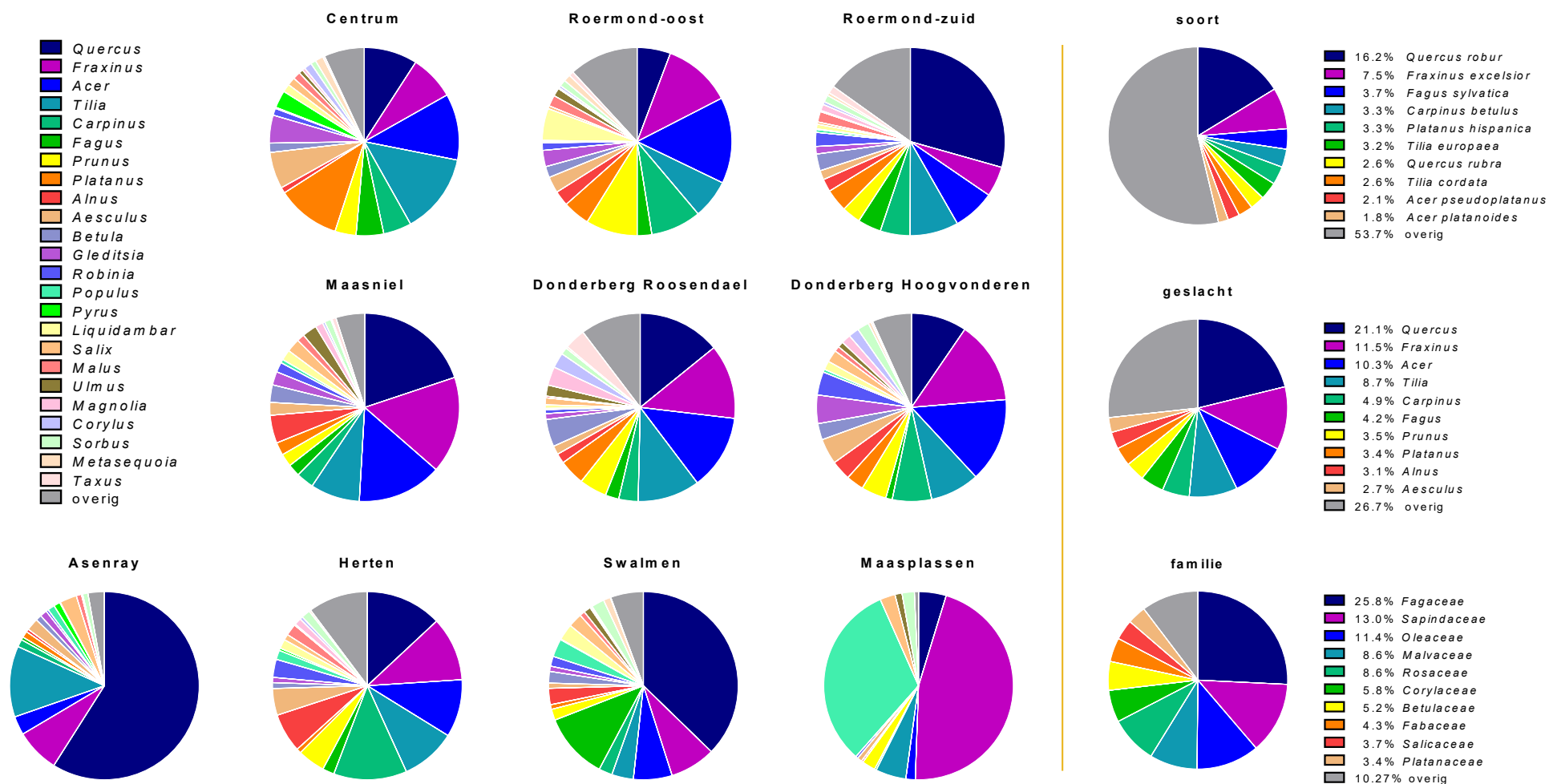
Leeftijdsopbouw

Roermond kent relatief weinig oude bomen. Van de bomen in de gemeente Roermond is slechts 6,1% ouder dan 60 jaar; een leeftijd waarop de meeste bomen tot volle wasdom zijn gekomen. Daarvan is het overgrote deel jonger dan 70 jaar. Dit lage percentage kan duiden op een geringe aanplant in het verleden, grootschalige gebiedsontwikkeling na de oorlog of een hoge omloopsnelheid van het boombestand. Jonge bomen van minder dan 60 jaar hebben een kleiner kroonvolume dan volwassen bomen waardoor de ecologische waarde en opname van CO₂ lager is, daarnaast dragen zij minder bij aan verdamping van hemelwater en een koel stedelijk klimaat. Het sortiment aan bomen in Roermond is dus relatief jong en een aanzienlijk deel van deze jonge bomen heeft onvoldoende toekomstperspectief door een beperkte groeiplaatsinrichting. Zij staan veelal in de verharding met een verdichte, voedselarme of voor doorworteling ongeschikte bodem. Ook de toenemende druk op de openbare ruimte maakt bomen kwetsbaar. Zowel boven- als ondergronds

zijn er steeds meer kabels en leidingen, wegen, borden en gebouwen die ruimte vragen. Deze druk maakt dat niet alle locaties geschikt zijn om bomen tot volle wasdom te laten komen. Locaties waar bomen duurzaam kunnen uitgroeien zijn schaars en daardoor waardevol in de stedelijke omgeving.

Ziekten- en plagengevoeligheid

Wanneer een boomsoort in grote getalen in een gebied aanwezig is, geeft dat een zeker risico. Het onderlinge besmettingsgevaar is groter als bomen van eenzelfde soort dichter bij elkaar staan en bij aantasting kan een hele structuur wegvallen. Als we kijken naar de huidige meest voorkomende ziekten en plagen, dan geeft het huidige boombestand een hoge kans op de eikenprocessierups, die een risico vormt voor de volksgezondheid. Met name in gebieden met een hoge concentratie eiken zoals in Asenray. Nabij de Maasplassen staan in verhouding veel essen. Hierdoor is dit gebied gevoelig voor essentaksterfte, die door afsterven van takken en zelfs complete bomen verhoogde beheerkosten geeft. In gebieden met veel linden is een hoog risico op bladluis, die door mensen als overlast wordt ervaren. Voorbeelden van gebieden met veel linden zijn Asenray en het centrum van Roermond. Paardenkastanjes staan met name in het centrum van Roermond, waardoor het risico op Kastanjabloedingsziekte hier groot is. Kastanjabloedingsziekte veroorzaakt het afsterven van bomen.

Meeste voorkomende geslachten (top 20) per wijk, in percentage van totaal per wijk.

Verdeling van de top 10 meest voorkomende boom in soort, geslacht en familie.

Klimaatbestendigheid van het aanwezige sortiment in stedelijk gebied

Bomen zijn in staat zich gedeeltelijk aan te passen aan klimaatverandering, de ene soort meer dan de andere. Klimaatbestendige bomen moeten om kunnen gaan met langere droge periodes, pieken in neerslag, wisselende grondwaterstand en invasieve ziekten en plagen. Vooral de soorten die goed bestand zijn tegen de langere periodes van droogte, zijn hiertegen bestand. De kenmerken van droogtebestendige soorten zijn een open kroonstructuur, dik, leerachtig blad, maar ook doornen en klein blad met blauwgrijze, grijze onderzijde. Het huidige boombestand bestaat voor 38 % uit bomen met deze eigenschappen, wat betekent dat het aanwezige sortiment niet de optimale klimaatbestendige samenstelling heeft.

Kaart leeftijd bomen gemeente Roermond (Gegevens 20-01-2016).

2.3 Oppervlakte groen en verharding

De verhouding tussen het oppervlakte groen en verharding is bepalend voor de beleving van de leefomgeving en het verloop van de piekafvoer van hemelwater. Een groen maaiveld draagt bij aan een aantrekkelijk beeld en een goede standplaats voor bomen. Het areaal gras, onderbegroeiing en heesters zorgt er voor dat hemelwater kan infiltreren en verdampen. Hiermee wordt verdroging van de natuur voorkomen en de belasting van het riool beperkt. Bovendien vertraagt groen de stroom van het water dat alsnog in het riool belandt. Om inzicht te krijgen in de verdeling tussen de oppervlaktes groen en verharding in de verschillende wijken, hebben we die in kaart gebracht. Opvallend is de afwezigheid van grote oppervlaktes groen maaiveld in en rond het centrum van Roermond. Het toont de afwezigheid van een openbaar stadspark. In het kaartbeeld valt op dat het percentage van het oppervlak dat groen is sterk verschilt per wijk. Meest stenig is het historisch centrum terwijl Donderberg-Hoogvonderen juist een groot areaal groen in de wijk kent. Hier betreft het overwegend hofjes in de open bouwblokken met gras en heesterbeplanting. De wijken Roer in Roermond, Centrum Noord Swalmen (omgeving stationsstraat) en Asenray omvatten een klein areaal openbaar groen. Hier wordt het groene beeld en de capaciteit voor infiltratie bepaald door groen op particulier terrein.

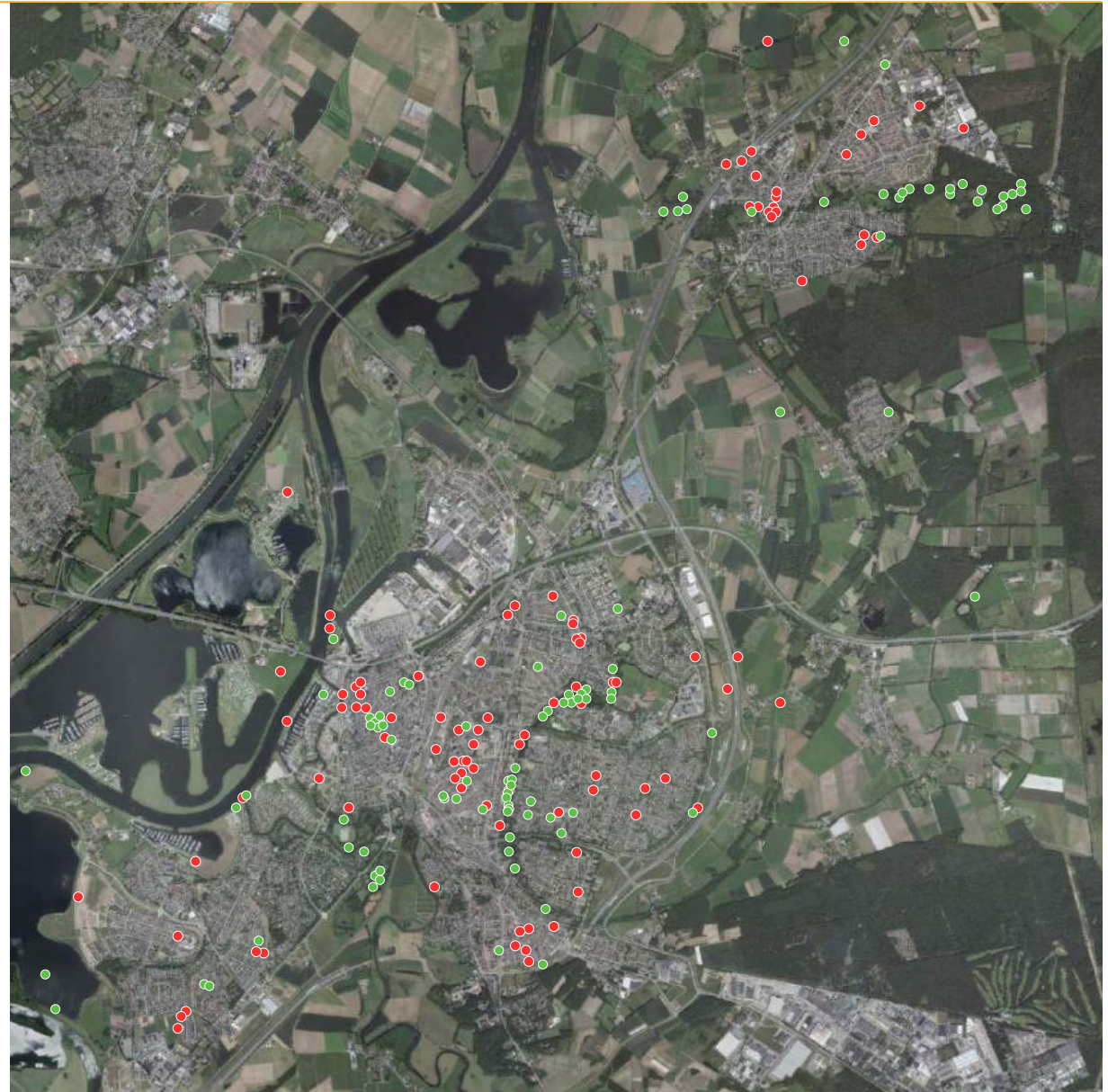
Groen in beheer bij gemeente Roermond (Gegevens 27-01-2016).

2.4 Gebruik en beleving

Zonder volledig te kunnen zijn, zetten we aan de hand van kwaliteiten en knelpunten op een rij hoe we het gebruik en de beleving van het groen in Roermond beoordelen. Deze kwaliteiten en knelpunten zijn gebaseerd op ruimtelijke analyse en punten die bewoners hebben aangegeven in het participatietraject.

Bewoners hebben aangegeven wat ze graag terugzien in de Groenvisie.

De verzamelde locatiegebonden opmerkingen van bewoners in kaart.

Enkele van de verzamelde opmerkingen uitgelicht.

Groen door de ogen van bewoners

Bewoners noteerden opmerkingen over specifieke plekken in hun buurt. De kaart met deze plekken laat overzichtelijk zien welke plekken positief of negatief beoordeeld worden. Voorzichtig kunnen we hiermee conclusies trekken welke plekken aandacht verdienen en waar het groen in de openbare ruimte hoog wordt gewaardeerd. We vroegen mensen ook hun wensen m.b.t. het groen in Roermond te noteren. Uit deze reacties kunnen we het volgende concluderen.

Meest gewaardeerd groen

- Park Maasnielderbeek. Langs de Maasnielderbeek zien we de kaart groen kleuren. Men waardeert het langgerekte park. "Het is een groen hart in de wijk met veel bomen, dit voelt als een prettige plek om te wandelen." De rust, de combinatie van groen en water en de natuurlijke uitstraling met ruige vegetatie worden in het bijzonder genoemd.
- Munsterplein. Het Munsterplein wordt gezien als groene oase in het centrum. De bomen maken het plein extra aantrekkelijk om hier op het terras te zitten.
- Kasteel Hattem. Rondom Kasteel Hattem gaan veel mensen graag wandelen. Het park is goed beheerd. "Heerlijk, mooi en uitgestrekt" zijn woorden die worden gebruikt.
- Swalmdal. Het dal van de Swalm is goed toegankelijk vanuit Swalmen en wordt veel bewandeld. Het betreft met name het Swalmdal richting Duitsland. "Goede paden,

verharde paden die niet opvallen, veel dieren zoals reeën en zwijnen", "Prachtig bosgebied om te wandelen en voor speurtochten met kinderen" en "Idyllisch slingerende Swalm" zijn quotes die worden gebruikt.

Opvallend: In tegenstelling tot het park langs de Maasnielderbeek en het Swalmdal werd het Roerdal tegen de verwachting in nauwelijks genoemd. Terwijl het park langs de Maasnielderbeek met allerlei paden verbonden is met de omgeving, ligt de Roer erg geïsoleerd. De Roer is hierdoor minder toegankelijk voor dagelijks gebruik. Dit kan een reden zijn voor het geringe aantal opmerkingen over het Roerdal.

Minst gewaardeerd groen

- Binnenstad. De binnenstad kent opvallend weinig bomen of toegankelijke groene plekken. Dit valt ook bewoners op: "De stad is sterk versteend", "Er is te weinig groen in het centrum" en "De winkelstraten zijn niet allemaal even prettig". Over de Markt zegt men: "Het hele plein is verhard en mag groen ingekleed worden".
- Plein 1999. Dit plein werd in het bijzonder door meerdere mensen benoemd vanwege het gebrek aan aantrekkelijk groen. Het is een kale, oninteressante open ruimte in Maasniel.
- Centrum Swalmen. Swalmen heeft via de Swalm toegang tot een bijzonder natuurgebied. In het centrum is het groen echter van geringe kwaliteit, zo oordelen

bewoners. Men spreekt van: "erg sober" en "niet herkenbaar, geen identiteit, mag opgefleurd worden".

- Ziekenhuis. De omgeving van het ziekenhuis in Roermond is een andere specifieke plek die meermaals wordt genoemd. Naast vergroening voor de aanblik van de openbare ruimte kan het groen patiënten beter doen voelen.
- Op het winkelplein bij de Lidl en Sulro supermarkt (kruising Keulsebaan en Kempweg) staan geen bomen. Voor enkele bewoners is dit een reden om het plein een slechte beoordeling te geven.

Wensen m.b.t. groen en openbare ruimte

"Heeft u ideeën ter verbetering van het groen in uw wijk?" Dit is de laatste vraag die we bewoners vroegen te beantwoorden. We noemen enkele opvallende en vaker voorkomende antwoorden hierop:

- Wilhelminaplein vergroenen. De parkeerplaats is een groot verhard oppervlakte. Bij de herinrichting van het tracé Willem II Singel - Wilhelminasingel zijn enkele grote bomen rondom het Wilhelminaplein verloren gegaan. Nieuwe bomen zijn wenselijk.
- Groen wordt nog te vaak als zogenaamd kijkgroen aangelegd. Bewoners betogen om het groen vaker als speelplek in te richten.
- Er wordt geopperd om de mogelijkheden te bekijken om braakliggende terreinen tijdelijk toegankelijk in te richten.

2.5 Kwaliteiten en kansen

- Ligging aan Maas.
- Karthuizerpark (private groene oase in de stad).
- Munsterplein (Plein met monumentale bomen van grote soortendiversiteit).
- De Swalm (vrij meanderend en beeldbepalend in Swalmen).
- De Roer in de stad en vrij meanderend in het buitengebied (beek in natuurlijk meanderende setting).
- Maasnielderbeek in de stad (beek in parkachtige setting).
- Diversiteit in het boombestand (afwisselend beeld en ziektebestendig).
- Park Arlo (bronzpunt voetgangers en onderdeel stadspark).
- Acrospark (ontwikkeling Roer als landschappelijke lijn).
- Royale laan- en singelstructuren (bijvoorbeeld de Oranjelaan, Koninginnelaan en Wirosingel).
- Park Kasteel Hattem (wandelgebied dicht bij het centrum).
- Natuurleerpad Hammerveld, dicht bij woongebied en zorgt voor natuureducatie en natuurbeleving (ingeklemd tussen Roer en Hambeek bij de hockeyvelden).

1 Roermond heeft een lange maasoever

2 Park Arlo is recent heringericht

3 Mooie beken verbinden stad en omgeving

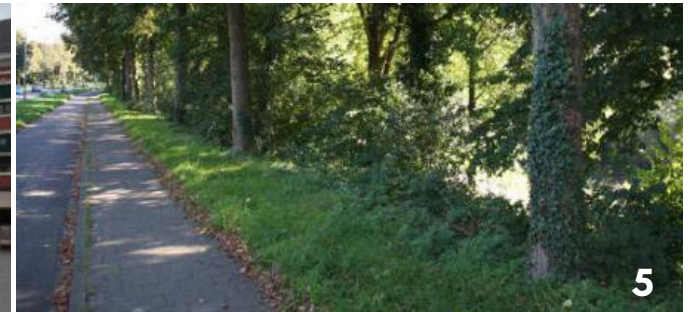
4 Karthuizerpark, parel in de stad

5 Royale laanstructuren

6 De Roer stroomt het centrum binnen

2.6 Knelpunten en bedreigingen

- Roermond profiteert weinig van de ligging aan de Maas.
- Roermond kent veel stenige leefomgeving waarin het groen een lage belevingswaarde heeft.
- Infrastructurele barrières: A73, N280 tussen Designer Outlet Centre en centrum.
- Swalm in deels slecht beleefbaar het centrum van Swalmen.
- Matige groeiplaats van veel bomen.
- Roermond heeft procentueel te weinig bomen ouder dan 60 jaar.
- Roer is op veel plekken aan het zicht onttrokken.
- Pleinen met weinig aantrekkelijk groen: Wilhelminaplein, Plein 1999, Kerkplein Swalmen.
- Ziekenhuisomgeving biedt weinig mogelijkheden voor wandelingen of zitplekken in het groen.

1 N280 scheidt het Designer Outlet van het centrum.

2 In het centrum ontbreken op veel plekken bomen die een straat of pleinruimte aantrekkelijker kunnen maken.

3 De Swalm ligt in Swalmen vaak verscholen achter schuttingen en bosschages.

4 Veel bomen staan in slechte groeiplaatsen.

5 Maasnielderbeek niet beleefbaar vanaf kruisende lanen. Foto Koninginnelaan.

6 Het contact met het water op de Roerkade is gering door veel ruimtereservering voor fiets- en autoverkeer.

3

Visie

3.1 Visie

Robuust groen

Het groen in Roermond willen we ontwikkelen als robuuste, vitale structuren. Deze structuren zijn landschappelijke lijnen, lanen en singels die de stedelijke omgeving en buitengebied verbinden. Een landschappelijke lijn bestaat uit een beek die begeleid wordt door een robuuste groenstructuur met een grote gebruiks- en de belevingswaarde. Singels en lanen zijn de groene dragers van de belangrijkste uitvalswegen. Wanneer groenstructuren conflicteren, geldt de volgende prioritering: 1. Landschappelijke lijnen 2. Singels 3. Lanen 4. Overig groen. Aaneengesloten groen is belangrijk voor een aantrekkelijke leefomgeving, de vitaliteit van de bomen, infiltratiecapaciteit en ecologische corridors. Bij de ontwikkeling van groen wordt geïnventariseerd wat de kansen zijn voor het implementeren van doelen volgens de ecologische kaart. Waar mogelijk willen we het areaal groen maaiveld bundelen ten behoeve van een aantrekkelijk beeld en bijdrage aan waterberging en -infiltratie. Belangrijk daarbij is dat deze infiltratiegebieden landschappelijk worden ingepast en multifunctioneel worden.

Entrees

Roermond mag zich verheugen op veel bezoekers van buiten de gemeente. Deze bezoekers en de inwoners van Roermond benaderen de stedelijke omgeving vanuit enkele punten. Deze entrees, zoals de N280, Rijksweg Zuid en het station willen we opwaarderen middels een groene hoogwaardige invulling. De entree van de stad vanaf de weg ligt

aan de N280 ter hoogte van het centrum van de stad Roermond en het Design Outlet Centre (DOC), een van de grootste publiektrekkers van Roermond. Ook wordt hier Jazz-City ontwikkeld, hetgeen vraagt om een goed stedenbouwkundig antwoord op de relatie tussen beide zijden van de N280.

Poorten

Roermond kent fraaie wandelgebieden aan de Maas en landinwaarts. Deze gebieden zijn slecht bereikbaar voor de meeste bewoners. In deze Groenvisie willen we de relatie tussen de stedelijke omgeving en het landschap versterken langs de landschappelijke lijnen, zoals beken. Waar deze landschappelijke lijnen een barrière kruisen, stellen we voor om een verbinding te maken, zodat een 'poort' naar het buitengebied ontstaat. Het Arlopark kan in combinatie met een goede passage van de N280 bijvoorbeeld als poort fungeren van binnenstad naar de Maas.

Singels en lanen

Roermond heeft fraaie, ruim opgezette lanen en singels, zoals de Oranjelaan, Wirosingel en de Koninginnelaan. We onderscheiden in de Groenvisie lanen en singels, beide met een ander wensbeeld. We benoemen de structuren die bepalend zijn voor de beleving en oriëntatie en die we willen we behouden en versterken.

Bomen met toekomst

We hebben de ambitie om meer bomen in Roermond tot volle wasdom te laten groeien. Bomen die de kans

krijgen om oud te worden en kunnen uitgroeien tot monumentale exemplaren met stedenbouwkundige betekenis. Bij ontwikkelingen is behoud van oude bomen uitgangspunt. Daarnaast moet er zuinig omgegaan worden met de bomen op leeftijd, zodat ze zo lang mogelijk behouden kunnen worden. Op de korte termijn betekent dit dat er geïnvesteerd moet worden in verbetering of kwalitatieve inrichting van de groeiplaats, zodat de boom de maximale levensverwachting ook inderdaad in vitale toestand kan bereiken. Voor nieuwe aanplant kiezen we bewust voor een toekomstig monumentale boom door de soort- en groeiplaats hierop af te stemmen, of voor een boom waarvan we het niet erg vinden dat de deze misschien na verloop van tijd in groei stagneert.

Diversiteit

We willen de soortendiversiteit van bomen als kwaliteit behouden en beschouwen het als uitgangspunt voor nieuwe ontwikkelingen. Door in het ontwerp te anticiperen op de mogelijkheid van ziekten, wordt het boombestand robuust en duurzaam. Het vergroten van diversiteit in het boombestand beperkt de kans op ziekteverspreiding, biedt ruimte voor geleidelijke vervanging en kansen voor een divers en levendig beeld. Ziekten en plagen in beplanting worden op deze manier natuurvriendelijk beperkt.

Groene architectuur

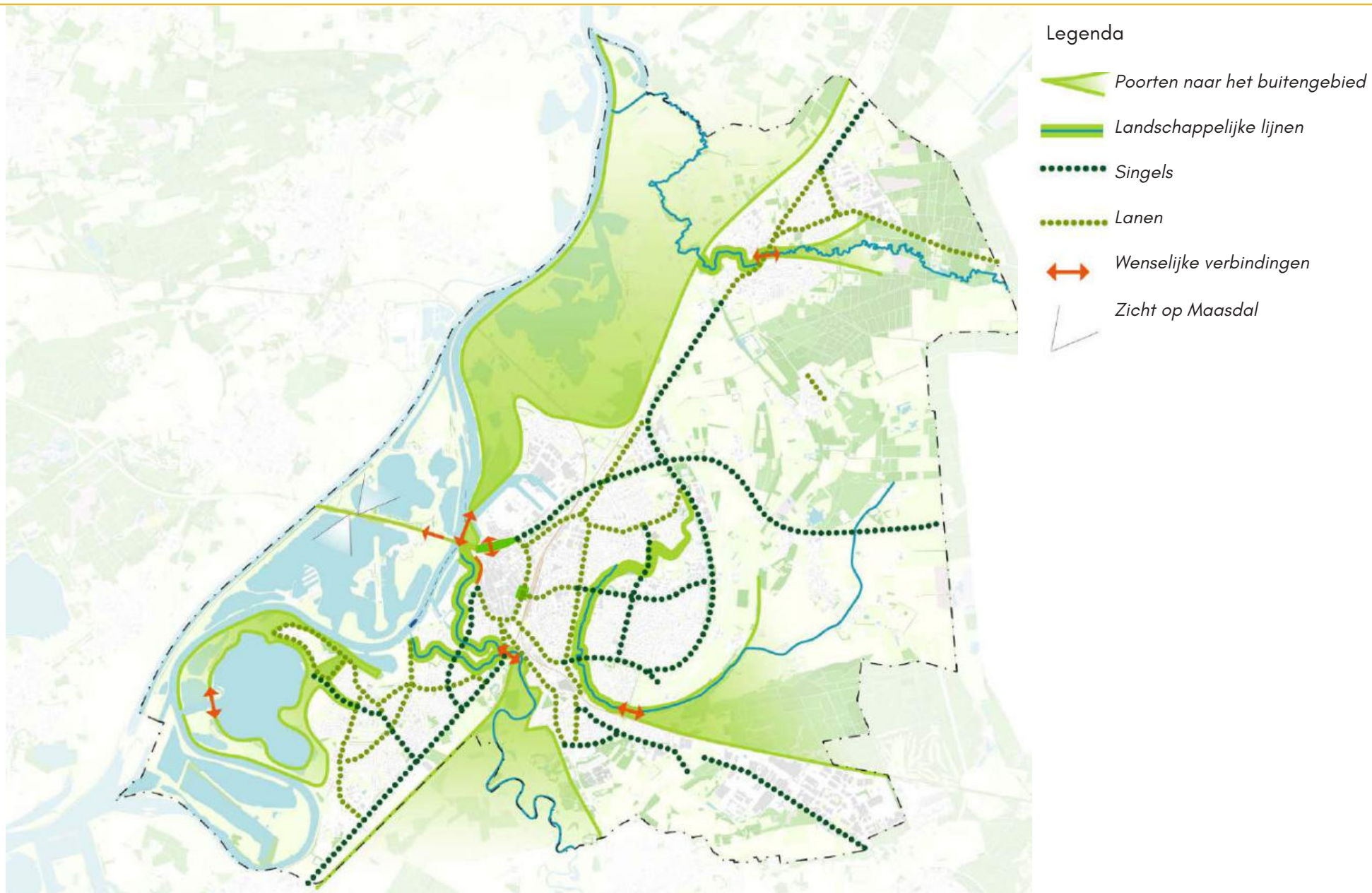
De gemeente Roermond gaat de toepassing van groene architectuur versterken door te inspireren en

faciliteren. De meeste gebouwen in de gemeente hebben een particuliere eigenaar. Een deel van deze particuliere eigenaren heeft de ambitie hun vastgoed te vergroenen. De gemeente wil hierin een constructieve partner zijn en neemt het voortouw door in kaart te brengen wat de mogelijkheden zijn om het gemeentelijk vastgoed te vergroenen. In de wijken Centrum, Roer, Swalmen centrum Noord en Asenray wordt het groene beeld voor een belangrijk deel bepaald door particulier groen. Omdat in het centrum de druk op het maaiveld groot is, bijvoorbeeld door wandel- en fietsroutes, autowegen, expeditie en kabels en leidingen, richten we ons daar op groene architectuur. In de andere wijken willen we in dialoog met de bewoners een aantrekkelijk groen beeld borgen en groene invulling van de tuin stimuleren.

Laag groen en de dagelijkse beleving

Naast de grote groene structuren in Roermond, leveren ook kleine groene plekken een positieve bijdrage aan de dagelijkse beleving van de leefomgeving. We willen strategisch inzetten op kleurrijke borders, ruige bermen en bloeiende accenten op ooghoogte.

Overzichtskaart groenvisie

3.2 Landschappelijke lijnen

De Maas, Roer, Swalm en Maasnielderbeek zijn bepalend geweest voor de vorming van het landschap. Vandaag de dag zijn de Maas en beken echter niet overal even goed herkenbaar. De verschijningsvorm 'kleurt mee met de omgeving' en ze worden doorsneden door wegen. Ook ontwikkelingen als woningbouw en bedrijventerreinen bedreigen de herkenbaarheid van deze structuren. In deze Groenvisie herwaarden we de Maas en beken met hun bedding als dragers van het landschap. We vergroten de continuïteit in uitstraling, vergroten de aansluiting op omliggende wijken en koppelen de structuren aan ecologische verbindingen en recreatieve routes naar het buitengebied.

Wensbeeld

De beleving en bereikbaarheid van de landschappelijke lijnen willen we versterken. Vanuit de wijk moeten bewoners makkelijk een ommetje kunnen maken waar de landschappelijke lijn onderdeel van is. Ook willen we de continuïteit van routes langs de landschappelijke lijnen versterken. Deze routes worden op hun beurt goed verbonden met het buitengebied, waardoor ook langere routes ontstaan.

Spelregels

- Ruimtelijke continuïteit van een landschappelijke lijn krijgt prioriteit ten opzichte van de lanen.
- Routes langs de landschappelijke lijnen worden versterkt op plekken waar deze andere infrastructuur kruist.
- Zichtbaarheid vanaf lanen en andere wegen versterken.
- Aansluitingen van de routes langs de landschappelijke lijnen op de woonomgeving worden aantrekkelijk, drempelloos en overzichtelijk.
- Oevers zijn waar mogelijk flauw, natuurlijk ingericht en zonder beschoeiing.
- Het algemeen belang van de landschappelijke lijnen is dermate groot dat dit in beginsel boven het belang van de direct aanwonenden gesteld wordt.

Maas

De Maas is bepalend geweest voor het landschap en is nu de belangrijkste landschappelijke lijn in de gemeente Roermond. Ze biedt kansen om zich op te richten als stad, voor recreatie en ecologie. Toch is de huidige relatie tussen Roermond en de Maas een moeizame. De Maas is vanuit de stad nauwelijks beleefbaar en de andere kernen liggen op enige afstand. De ommetjes die momenteel langs de Maas gemaakt kunnen worden, zijn slecht onderling verbonden en deels moeilijk bereikbaar. In de Groenvisie streven we er naar om het stedelijk weefsel van Roermond beter te verbinden met de Maas en haar inwoners meer ommetjes te bieden aan de Maas.

Wensbeeld

De beleving van de Maas en uiterwaarden willen we behouden en versterken. De stad Roermond willen we sterker op de Maas richten zodat de inwoners meer profiteren van haar nabijheid. De ontwikkeling rond de cruiseterminal en Jazz-city zien we als kans voor het versterken van de aansluiting van de stad Roermond op de Stadsweide. Ook Roerdelta fase II is ook een mooie kans om kwaliteit te realiseren aan de Maas. Naast de beleving willen we de ecologische kwaliteiten behouden en versterken door condities te scheppen voor natuurlijke vegetatie en periodieke overstroming toe laten waar dat kan.

Spelregels

- Toepassen divers boomassortiment met riviergebonden soorten (bijvoorbeeld wilg, els, populier) met inachtneming van diversiteit in het boombestand.
- Lokaal condities scheppen voor periodieke overstroming.
- Ontwikkelingen rond het Arlopark aansluiten op de Stadsweide op de lange termijn.
- Koppelen routes en rondjes langs de Maas.

Kansen in kaart

Arlopark verbonden met Stadsweide

Het gerenoveerde park aan de Maas met aanmeesteriger voor riviercruiseschepen kan een stapsteen zijn naar de stadsweide. De verbinding vanaf de Roerkade langs de Maas, onder de brug door, via het park, over de Schippershaven naar de stadsweide zou de recreatiemogelijkheden vanuit het centrum sterk verhogen.

Referentiefoto: Voetbrug naar Ooijpolder, Nijmegen.

De gemeente Nijmegen heeft een vergelijkbare ingreep gedaan. Met een voetbrug over 'Het Meertje' is de kans gegrepen om de Ooijpolder vanaf het centrum toegankelijk te maken.

Noorderplas beter bereikbaar

De Noorderplas biedt recreatiemogelijkheden die voor de bewoners van Roermond niet optimaal bereikbaar zijn. Het wordt aanbevolen de mogelijkheden te onderzoeken om de Maasbrug op te waarderen. Een verbeterde verbinding voor fietsers en voetgangers zou de beleving van de Maasplassen sterk vergroten.

Roer en Hambeek

De Roer is een grote zijstroom van de Maas die bij haar monding raakt aan het historisch centrum van de stad. Het Roerdal is het leefgebied van ijsvogels, bevers en libellen. In de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw was de Roer sterk vervuild door het spoelwater van de vele Duitse steenkoolmijnen. Het water is nu zo schoon dat er forellen en meer dan vijftig andere soorten vissen terug zijn, waaronder de in 2006 teruggekeerde zalm. Het Nederlandse gedeelte is niet gekanaliseerd. Tot aan de kruising met het spoor stroomt de Roer vrij meanderend door het landschap. Ten westen van het spoor splitst de Roer in de Hambeek en het stedelijk deel van de Roer. In de stad gaat de Roer grotendeels verscholen achter bosschage. Vlak voor de monding in de Maas ligt de Roerkade; een uitgelezen kans om het historisch centrum van Roermond op een aantrekkelijke manier aan de Roer te verbinden. Momenteel is de Roerkade echter vooral verkeersruimte met seizoensterras.

Wensbeeld

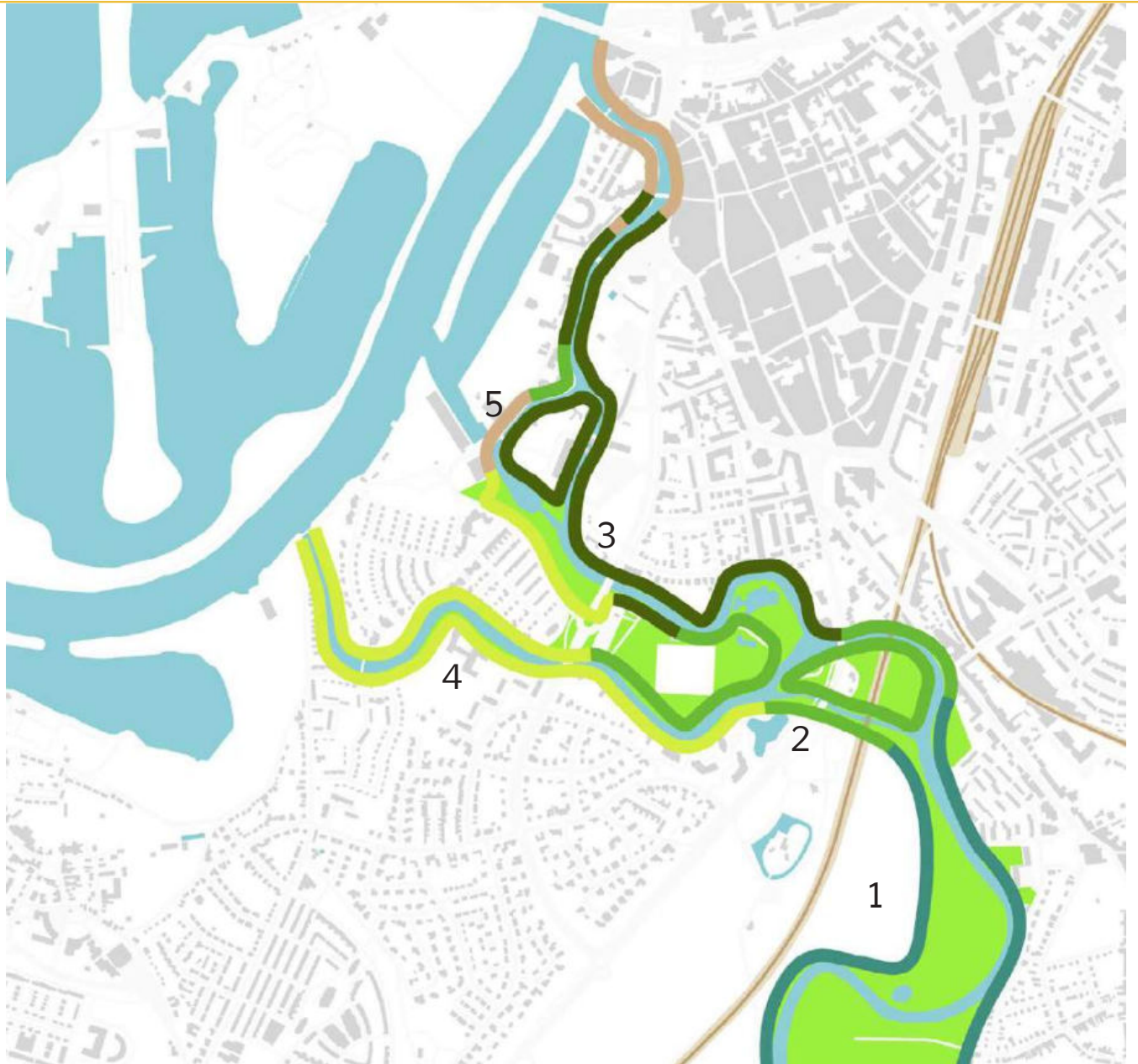
Het ontoegankelijke en natuurlijke karakter van de Roer in het landschap is een eigenschap die we willen behouden en versterken. Het natuurlijke, deels verscholen karakter beschouwen we als een kwaliteit die vraagt om een passende beleving van de Roer. De beleving van de Roer zien we vooral op afstand; vogels spotten, panoramahutten, uitkijkpunt met bankje. Heel anders is dat met de Roer en de Hambeek in het stedelijk gebied. In de stedelijke omgeving van Roermond willen we de zichtbaarheid en benaderbaarheid juist versterken. Ter hoogte van de Roerkade zien we op termijn een uitgelezen kans om de historische binnenstad een waterfront aan de Roer te geven. Een kwaliteit waar heel Roermond van profiteert.

Spelregels

- Beleving van de Roer met terughoudende recreatie op afstand.
- Behouden en versterken zichtbaarheid en benaderbaarheid Roer in het stedelijk gebied door toegankelijke oevers, voetgangersrelatie met binnenstad en Roerkade als verblijfsgebied.
- Koppelen routes en rondjes langs de Roer en Hambeek.
- Vergroten zichtbaarheid en beleving Roerdal vanaf Kapellerlaan (ter hoogte van Prins Bernhardstraat).

Oevers huidige situatie

- Legenda
- 1 Natuurlijke oever buitengebied
 - 2 Natuurlijke oever binnen de stad
 - 3 Tuinen of bosschages
 - 4 Grasdijk
 - 5 Weg / kade

1 Natuurlijke oever in buitengebied

In het buitengebied meandert de Roer. Oevers zijn vaak breed met hoge ecologische waarde.

Roer in buitengebied. Bron: ontdekroerdalen.nl.

Schematisch profiel: oever meanderende Roer. Oevers vaak laag en kunnen overstroomd worden bij extreme waterstanden

Kansen:

- Beleving van de Roer met terughoudende recreatie op afstand.
- Verbeteren verbinding met Roer in de stad.

2 Natuurlijke oevers in de stad

Bij de splitsing van de Roer en Hambeek is een laag, overstroombaar wandelgebied.

Natuur- en waterleerpad bij Hammerveld langs de Roer.

Schematisch profiel natuurlijke oever in de stad. Paden volgen de hoge plekken tussen natte vegetatie.

Kansen:

- Zichtbaar maken opstappunten naar wandelpaden.
- Routes verbinden naar Roerdal in buitengebied.

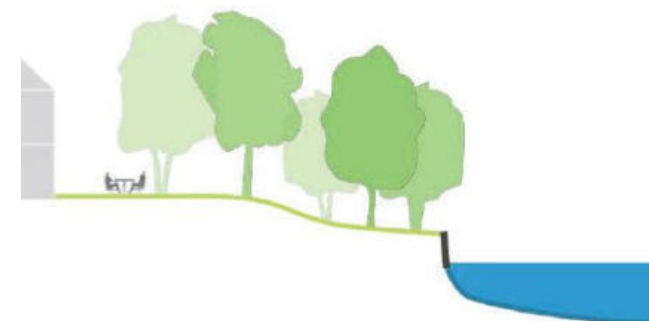
3 Achter tuinen of bosschages

Op lange trajecten in de stad stroomt de Roer langs tuinen of is de Roer verscholen achter bosschages.

Tuinen aan de Roer.

Schematisch profiel hellende tuinen naar de Roer. Wisselend met kade of natuurlijke oever.

Kansen:

- Roer zichtbaarder maken waar bosschages in onderhoud bij de gemeente het zicht ontnemen.

4 Grasdijk

Met name de Hambeek heeft oevers waarbij de beek is ingekaderd door een met gras begroeide dijk.

Bewandelbaar dijktalud.

*Schematisch profiel grasdijk.
Langs enkele oevers zijn wandelmogelijkheden de het gras of over paden.*

Kansen:

- Openstellen dijk voor wandelaars over het gehele tracé.

5 Weg / kade

Bij wegen langs het water heeft de Roer kades die op enkele plekken met gras of heesters begroeid zijn.

Roerkade.

*Schematisch profiel Roerkade.
Hier: kade nabij het centrum.*

Kansen:

- Water beleefbaarder maken.
- Kade verbinden met stedelijk weefsel.

Kansen in kaart

Toegankelijk Roerdal

Het dal van de Roer en Hambeek kan op enkele plekken toegankelijker worden gemaakt. Vanaf de Burgemeester Geuljanslaan zou de toegang tot het pad nadrukkelijker aangegeven kunnen zijn. Eénmaal in het Roerdal zijn de mogelijkheden om rondjes te lopen en verder het dal in te trekken beperkt. Een extra verbinding over de Hambeek ter hoogte van de Maastrichterweg, bijvoorbeeld een zelfbedienbaar kettingveer, verbindt het stadse beekdal met het beekdal in het buitengebied. De oversteek van de Maastrichterweg en de onderdoorgang van het spoor verdienen aandacht

om de wandelaar het buitengebied in te trekken. In het Roerdal liggen kansen om de bijzondere natuurwaarde te ontdekken zonder dat de ecologische kwaliteit eronder lijdt.

Centrum aan de Roer

De Roerkade heeft de potentie om een plek te worden waar men ontspannen aan het water kan zitten. Wanneer de kade een fijne verblijfsplek wordt is dit een grote meerwaarde voor de beleving van het centrum van Roermond.

Referentiefoto: Boulevarden, Aarhus, DK

Swalm

Het Nederlandse deel van de Swalm meandert door een brede bedding door het landschap. De Swalm komt vanuit Duitsland, waar deze deels is gekanaliseerd en door bosrijke omgeving loopt. In een halfopen landschap stroomt het de kern Swalmen binnen. Ter hoogte van het centrum van Swalmen, bij de kruising met de Rijksweg Noord/Zuid, is de Swalm slechts deels beleefbaar. Ten oosten van de kruising kan door het dunnen van bosschage de loop van de Swalm beter zichtbaar en toegankelijk gemaakt worden, rekening houdend met het particuliere eigendom ten noorden van de Swalm. Ten westen van deze kruising loopt de Swalm door een parkachtige setting, waar kansen zijn voor een natuurlijker inrichting van de oevers. Waar de Swalm de kern weer verlaat, meandert deze fraai door het vlakke weiland. Wellicht is hier ruimte voor oeverbeplanting.

Wensbeeld

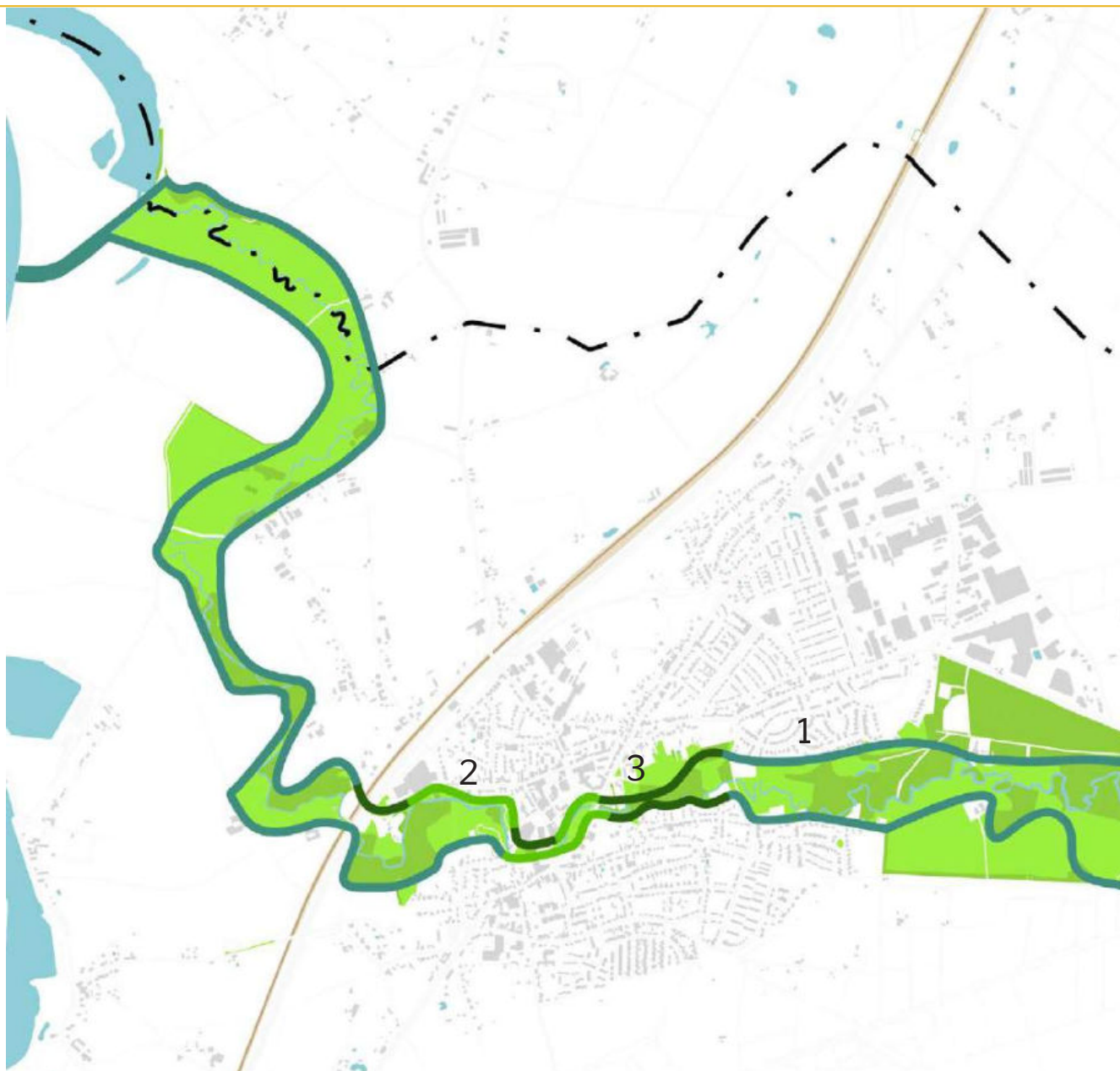
De Swalm verbindt Swalmen op korte afstand met een fraai buitengebied. Een buitengebied dat verschillende verschijningsvormen heeft, van weiland naar half open landschap naar bos. De Swalm meandert vrij door dit afwisselende landschap. Het meanderende karakter door een wisselend landschap willen we behouden en versterken. De zichtbaarheid en benaderbaarheid van de Swalm in de kern van Swalmen willen we verbeteren door de groene zoom aan weerszijden het beeld van solitaire bomen in het gras te geven. Daarnaast willen we de Swalm ter hoogte van Swalmen duidelijker als natuurlijk meanderende beek profileren.

Spelregels

- Binnen de kern Swalmen zicht op het water optimaliseren met open groenstructuur, bijv. solitaire bomen in gras in los verband.
- Onderbegroeiing beperken in verband met beleving Swalm, alleen toepassen op strategische locaties.
- Versterken natuurlijke oeverbeplanting.
- Waar mogelijk een flauwe oever.
- Geen beschoeiing, indien nodig met stortstenen.
- Versterken continuïteit oeverbeeld ter hoogte van de Markt.
- Opheffen visuele barrière die gevormd wordt door bosschage en schutting aan oostzijde Rijksweg Zuid.
- Versterken zichtbaarheid Swalm vanaf straten Swalmdal en Swalmzicht.
- Bij ontwikkeling worden ecologische waarden behouden en versterkt. Raadpleeg hiervoor de Ecologische Structuurkaart.

Oevers huidige situatie

- Legenda
- 1 *Natuurlijke oever buitengebied*
 - 2 *Oever parkinriching*
 - 3 *Tuinen of bosschages*

1 Natuurlijke oever buitengebied

De Swalm heeft een fraai meanderende loop buiten de bebouwde kom.

Natuurlijke oevers langs de Swalm.

Kansen:

- Verhoogde toegankelijkheid voor wandelaars daar waar geen botsing ontstaat met flora en fauna. Anders beleving op afstand.

2 Oever parkinrichting

In de bebouwde is de Swalm over enkele trajecten de grens of onderdeel van een parkzone.

Parkachtige inrichting van gras met bomen.

Kansen:

- Toevoegen accenten op ooghoogte, bijvoorbeeld solitaire heesters.
- Verhogen ecologische waarde, bijvoorbeeld langs de oevers of met lokaal bloemrijk / ruig gras.
- Realiseren flauwe oevers met oeverbeplanting.

3 Achter tuinen of bosschages

De Swalm ligt over enkele trajecten verscholen achter tuinen en bosschages.

De Swalm achter tuinen en bosschages draagt weinig bij aan de dagelijkse beleving van de inwoners.

Kansen:

- Swalm zichtbaarder door het creëren van zichtlijnen op plekken waar bosschages in onderhoud bij de gemeente het zicht ontnemen.

Maasnielderbeek

De Maasnielderbeek ontspringt in de gemeente Roermond ten noorden van de N280. Vervolgens buigt deze beek gekanaliseerd om Asenray. De Maasnielderbeek is hier beperkt beleefbaar in het landschap. Vanaf het punt waar de Maasnielderbeek de A73 kruist, verandert de gekanaliseerde stroom in een reeks waterpartijen in parkachtige setting. Ter hoogte van de Koninginnelaan en Oranjelaan gaat de Maasnielderbeek schuil achter bosschage. We hebben de ambitie om de landschappelijke lijn die gevormd wordt door de Maasnielderbeek in haar bedding, beter beleefbaar te maken vanaf deze lanen. Kansen om de beleefbaarheid te vergroten zitten met name in het dunnen van onderbegroeiing en het middels paden koppelen van de lanen aan het recreatieve netwerk langs de beek. Op verschillende plekken langs de lanen zien we olifantenpaadjes richting de Maasnielderbeek die de behoefte aan een dergelijke koppeling zichtbaar maken.

Wensbeeld

Het parkachtig karakter met geschakelde waterpartijen in de stedelijke omgeving zien we als kwaliteit die we willen behouden. De continuïteit van de route langs de Maasnielderbeek kan beter, die willen we versterken. Waar de Maasnielderbeek andere structuren kruist, kan de zichtbaarheid van de beek vergroot worden. De informele wandelmogelijkheid langs de Maasnielderbeek in buitengebied willen we vergroten, zodat de beek de ruggengraat vormt van een langzaamverkeersverbinding naar het buitengebied.

Spelregels

- Versterken continuïteit route langs de Maasnielderbeek ter hoogte van de Oranjelaan en de Koninginnelaan.
- Verbeteren zichtbaarheid Maasnielderbeek vanaf de Oranjelaan en de Koninginnelaan.

- Verbeteren zichtbaarheid Maasnielderbeek vanaf buurtwegen. Bijvoorbeeld door het vervangen van de hagen langs de weg (zoals de Kasteel Hillenraedtstraat) door een meer transparante valbescherming en beperken onderbegroeiing.
- Creëren voetgangersverbinding over A73 langs de Heidebaan naar pad langs Maasnielderbeek tot aan Straat.

Oevers huidige situatie

Legenda

- 1 *Smalle oever, vaak gekanaliseerd*
- 2 *Geschakelde vijverpartijen in parksetting*
- 3 *Overkuisd en onzichtbaar*

1 Buitengebied

In het buitengebied is de beek een watergang die vaak gekanaliseerd is. Er is geen sprake van breed beekdal zoals bij de Roer en de Swalm.

Op enkele kruisingen van de Maasnielderbeek met wegen kan de wandelaar een pad langs de beek opstappen.

Smal profiel in buitengebied

Kansen:

- Met verhoogde toegankelijkheid voor wandelaars een verbinding maken tussen stad en bosgebieden.
- Verbreden profiel door flauwe oever(s) en oevervegetatie.

2 Parksetting

Over een lange lengte in de stad bestaat de beek uit geschakelde vijverpartijen in een parksetting.

In de parksetting heeft de beek licht glooiende met gras bedekte oevers.

Wandelen langs vijverpartijen in het park

Kansen:

- Verhogen ecologische waarde park.
- Verhogen continuïteit bij de kruisingen met wegen.

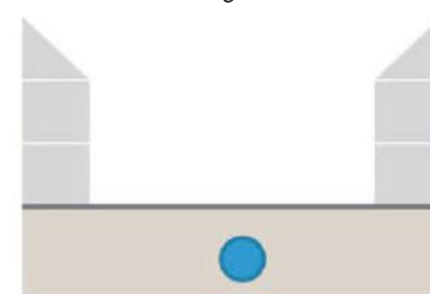
3 Overkluisd

Voor een groot gedeelte in de bebouwde kom ligt de Maasnielderbeek ondergronds.

Op het plein aan de kerklaan is in de golvende bank gerefereerd naar de ondergrondse Maasnielderbeek.

Overkluisde beek

Kansen:

- Met beplanting bovengronds verwijzen naar de aanwezigheid van de beek.
- Zichtbaar maken beek als er ruimte is en het water toegevoegde waarde heeft voor de herinrichting.

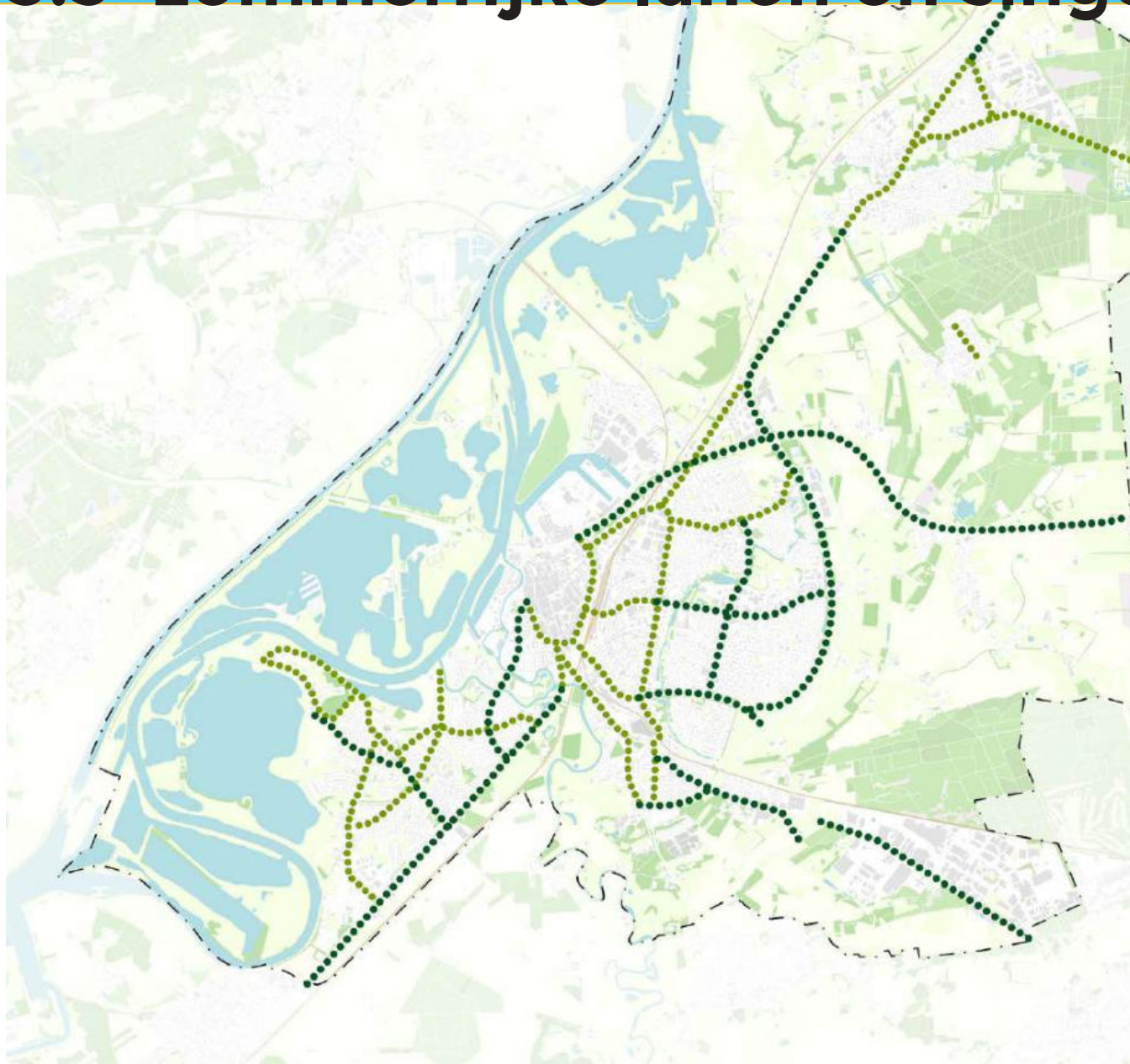
Kansen in kaart

Continuïteit in beleving Maasnielderbeek

De Maasnielderbeek wordt op twee plekken gekruist door een singelstructuur. In de huidige situatie moet de wandelaar een moeilijke oversteek maken. Vanaf de weg is de beek nauwelijks te zien. Dit is een gemiste kans omdat de kwaliteit van de parkzone als prettige wandelroute niet optimaal wordt gezien en benut. De zichtbaarheid van het beekdal in de stad zou bovendien bijdragen aan de herkenbaarheid van Roermond als stad in een groter landschap van beekdalen en oude en nieuwe riviermeanders. De zichtbaarheid van de Maasnielderbeek kan vergroot worden door onderbegroeiing ter hoogte van de kruising met de Koninginnelaan en de Oranjelaan te verwijderen. De wegen worden dan ondergeschikt aan de beken.

3.3 Lommerrijke lanen en singels

Voor een groen en aantrekkelijk Roermond vinden we het belangrijk dat er naast de landschappelijke lijnen en (buurt-)parken ook groene structuren zijn die wijken met elkaar verbinden en het makkelijker maken zich te oriënteren. In de Groenvisie benoemen we de dragers van deze structuur. Hierin onderscheiden we singels en lanen. Tussen het centrum van Roermond en het buitengebied lopen brede profielen van meerdere rijen bomen die ruim in het gras staan. Een dergelijke profiel noemen we in de Groenvisie singel. Deze singels worden beschouwd als beeldbepalende structuren op gemeenteniveau en als zodanig ontwikkeld in de visie. Waar deze singels de landschappelijke lijnen kruisen, wordt de beleving van de landschappelijke lijnen geoptimaliseerd. Straten die niet breed genoeg zijn voor meerdere rijen bomen in een grasberm, maar wel voor één of twee rijen bomen, noemen we lanen. Essentieel kenmerk van singels en lanen is continuïteit en herkenbaarheid. Om die te borgen, benoemen we de belangrijkste kenmerken voor een singel of laan. Omdat elke structuur verschillend is, hebben we een wensbeeld opgenomen per structuur. Bij grote ontwikkelingen kan dit wensbeeld worden bijgesteld, met aandacht voor de continuïteit.

..... Singels

..... Lanen

Singels

Voorbeeldprofielen

Kwaliteit: Fietspad compleet vrij. Bladerdak over het gehele profiel.

Kwaliteit: Brede beplante middenberm

Kwaliteit: Brede beplante berm langs de weg

Kenmerken singel

- Breed, royaal profiel.
- Meer dan twee rijen bomen of gestrooide bomen.
- Gescheiden rijbanen.
- Bomen staan in het gras.
- Waar mogelijk ingericht als ruige berm.

Wensbeeld per singel

Wilhelminasingel/N280

Beeld: Breed, open profiel met lege middenberm omkaderd door platanenrij en bosschage met platanen.

Wensbeeld: Statige boomstructuur die de weg begeleid. Nabij het centrum daar waar ruimte is een diversiteit aan bomen gestrooid toepassen.

Spelregels: Statige boomstructuur uitvoeren met bomen van de eerste grootte waarbij de onderlinge afstand voldoende is om tot volledige volwassenheid te komen. Bij het toepassen van de gestrooide bomen een diversiteit aan soort en grootte toepassen.

Sint Wirosingel ten noorden van de Koninginnelaan

Beeld: Een fraai breed grasprofiel met een grote diversiteit aan gestrooide bomen ten noorden van de N280. Ook het deel ten zuiden van de N280 is ruim opgezet, met bomen veelal wat verder van de weg. We zien hier onder andere essen, populieren, abelen, linden, elzen en hemelbomen. De afslagen naar de wijk zijn beplant met een groep bomen van dezelfde karakteristieke soort.

Wensbeeld: Gestrooide bomen met grote

soortendiversiteit en accentuering van afslagen met een boomgroep van dezelfde karakteristieke soort. Spelregels: Het toepassen van een diversiteit aan boomsoorten uit de eerste en tweede grootte. Het deel ten noorden van de N280 kan hierbij als voorbeeld dienen voor de rest. Afslagen accentueren met karakteristieke boomgroepen uit dezelfde soort.

Sint Wirosingel ten zuiden van de Koninginnelaan

Beeld: het deel ten zuiden van de Keulsebaan bestaat uit een breed grasprofiel met enkelzijdig kleinbladige linden op gelijke afstand. De boomstructuur gelegen tussen de Koninginnelaan en de Keulsebaan bestaat uit een diversiteit aan soorten op verschillende afstand tot de weg.

Wensbeeld: Behouden van het huidige beeld van de kleinbladige linden en het noordelijke deel met diversiteit.

Spelregels: Op termijn aanvullen met soorten uit de eerste grootte.

Rijksweg Zuid buiten de kern Swalmen

Beeld: Een dubbele rij eiken en beuken van wisselende leeftijd met gelijke afstand tot de weg in grasberm. Bomen staan relatief dicht op elkaar (circa 7 meter).

Wensbeeld: Een dubbele rij eiken en beuken van wisselende leeftijd met gelijke afstand tot de weg in grasberm.

Spelregels: Kenmerkende afwisseling van eiken en beuken behouden. Ook de diversiteit in leeftijd behouden. Op termijn de onderlinge afstand vergroten.

Rijksweg Noord buiten de kern Swalmen

Beeld: Een enkele of dubbele rij zomereiken op geringe afstand van elkaar. Bij sommige afslagen zijn moeraseiken toegepast.

Wensbeeld: Behouden van de structuur waarbij op termijn de onderlinge afstand moet worden vergroot.

Spelregels: Indien mogelijk versterken door bomen van de eerste grootte toe te voegen.

Koninginnelaan ten oosten van de Bredeweg

Beeld: Breed profiel met deels een grastalud en deels linden gestrooid in het gras.

Wensbeeld: Behouden huidig beeld.

Spelregels: Indien mogelijk het beeld versterken door bomen van de eerste grootte toe te voegen in de grasberm tussen rijbaan en fietspad. De voorkeur gaat uit naar diversiteit binnen het geslacht linde.

Maastrichterweg

Beeld: Breed, open profiel met grasbermen. Deels dubbelzijdig, deels enkelzijdig een eiken en beuken op grote afstand van de weg. Een deel van de Maastrichterweg is nauwelijks beplant met bomen. Wensbeeld: Behouden en versterken huidig beeld. Spelregels: Indien mogelijk strategisch een boom van de eerste grootte anders dan beuk en eik toevoegen in de grasberm.

Rijksweg

Beeld: Deels dubbelzijdige, deels enkelzijdige rij linden. Op delen ontbreken bomen, de aanwezige en potentiële groeiruimte is zeer beperkt.

Wensbeeld: Behouden en versterken huidig beeld.

Spelregels: Bij renovatie de ruimtelijke continuïteit

herstellen door het aanplanten van bomenrij(en) binnen het geslacht linde.

Oolderweg/Mussenberg

Beeld: De Oolderweg bestaat uit een zeer breed grasprofiel zonder bomen. Deels omkaderd door bomen parallelwegen. De verlaagde grasstrook fungeert als infiltratie-bekken en waterafvoer. De Mussenberg kent een profiel met gestrooid bomen bestaande uit populieren en abelen.

Wensbeeld: Het grasprofiel bij Oolderweg aanplanten met water minnende soorten van eerste grootte waardoor een robuust maar transparant beeld ontstaat. De soortendiversiteit bij de Mussenberg behouden.

Spelregels: Toevoegen van water minnende bomen van de eerste grootte in het hoger gelegen grasprofiel op Oolderweg. Het realiseren van een open en transparante structuur. Voorwaarde is dat de bomen de waterbergende functie niet beperken.

Burg. Geuljanslaan/Bisschop Lindanussingel

Beeld: Breed wegprofiel met zilverlindes in een dubbele rij op gelijke afstand van de weg in grasberm.

Wensbeeld: Behouden van het huidige, fraaie beeld. Spelregels: Bij bredere grasbermen de afstand tot de weg variëren, meer strooien. Op termijn de huidige zilverlinden aanvullen met andere soorten binnen het geslacht linde.

Keulsebaan ten westen van de N293

Beeld: De boomstructuur in de wijk de Kemp bestaat uit een enkele rij esdoorns (*Acer saccharinum*). Ter

hoogte van de wijk Kitskensberg is een dubbele rij zomereiken in een smalle grasberm aanwezig.

Wensbeeld: Huidig beeld behouden en versterken.

Spelregels: Bomen van de eerste grootte toevoegen waar ruimte is. Bij uitval de rij *Acer saccharinum* vervangen door een boomsoort met een minder brede en minder zwakke kroon (Bijvoorbeeld *Acer saccharinum* piramidale).

Keulsebaan ten oosten van de N293

Beeld: Breed profiel met op delen een enkele en dubbele rij zomereiken. Grote delen bestaan uit een losse boomstructuur met diverse soorten.

Wensbeeld: Daar waar mogelijk de rijen eiken versterken. De losse boomstructuur handhaven.

Spelregels: Bomen van de eerste grootte (diversiteit binnen het geslacht eik) toevoegen in de grasbermen om ter hoogte van de lege delen het singelbeeld te versterken. Waar ruimte is de bomen meer spreiden (wisselende afstand tot de weg). Eigendomssituatie is wisselend waardoor de invloed van de gemeente beperkt is.

Oranjelaan ten oosten van de Bredeweg

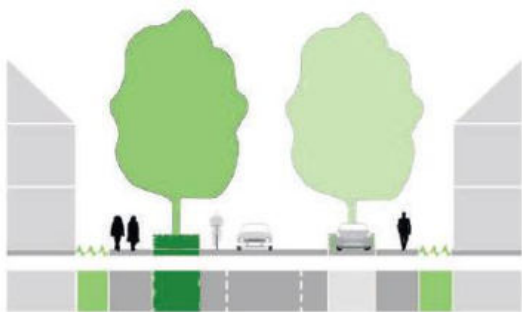
Beeld: Breed profiel met een diversiteit aan boomsoorten gestrooid in het gras waarbij solitaire bomen vrij uit kunnen groeien.

Wensbeeld: Behouden huidige fraaie beeld.

Spelregels: Indien mogelijk het beeld versterken door bomen van de eerste grootte toe te voegen waarbij de diversiteit van boomsoorten en verschillende groottes niet verloren mag gaan.

Lanen

Voorbeeldprofiel

Kwaliteit: Een continue rij van bomen in vakken met goede groeivoorziening

Kenmerken laan

- Profiel breed genoeg voor bomen.
- Enkele of dubbele rij bomen.
- Bomen staan in plantvakken.
- Waar plantvakken niet mogelijk of wenselijk zijn, kan gekozen worden voor een goede groeiplaats in open verharding.

Wensbeeld per laan

Centrumring tussen Minderbroederssingel-Wilhelminasingel

Beeld: De Minderbroederssingel bestaat uit een breed singelprofiel met een dubbele rij esdoorns. Op de Willem II Singel is de boomstructuur deels onderbroken, op de overige delen staat een dubbele rij gleditisia's die wordt voortgezet op de Godswaerssingel en Wilhelminasingel.

Wensbeeld: Behoud van het huidige, statige profiel van de centrumring.

Spelregels: Behouden of terugbrengen van statige

boomstructuur, waarbij per singel gekozen kan worden voor een verschillende boomsoort. De onderbreking van de boomstructuur op de Willem II Singel bij een herinrichting ongedaan maken.

Rijksweg Zuid binnen de kern Swalmen

Beeld: Stenig profiel met weinig bomen. Profiel wisselt sterk in rooilijn en beschikbare ruimte.

Wensbeeld: Zeer open laan waarbij solitaire bomen een reeks vormen en de aansluiting maken tussen de laan-delen buiten de kern.

Spelregels: Waar het profiel breed genoeg is, zoals op kruisingen, solitaire bomen toevoegen. Bij renovatie onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de laanstructuur te versterken.

Rijksweg Noord binnen de kern Swalmen

Beeld: Amberbomen staan in rijen op wisselende afstand tot de weg in grasvakken.

Wensbeeld: Behouden huidige beeld

Spelregels: Indien mogelijk versterken door het toevoegen van bomen.

Peelveldlaan Swalmen

Beeld: Laanbeeld met els (*Alnus spaethii*), deels enkelzijdig en deels dubbelzijdig. Bij het dubbelzijdige beeld, staat een rij in met hederabegroeide berm en een rij in een slechte groeiplaats in de verharding.

Wensbeeld: Behouden van de laanstructuur.

Spelregels: Op termijn waar nodig de groeiplaats verbeteren door bijvoorbeeld grotere plantvakken. Soorten toepassen die binnen de groeiruimte duurzaam kunnen ontwikkelen, waarbij diversiteit

in soort en levensduur mogelijk is.

Bosstraat Swalmen

Beeld: Breed stenig profiel met asfalt rijbaan. Weinig bomen. Overwegend bomen van de derde grootte zoals meelbes in slechte groeiplaats. Het meest oostelijk deel is gelegen in de bossen en bestaat uit de zomer- en Amerikaanse eik.

Wensbeeld: Continu laanbeeld van een enkele of dubbele rij bomen van de eerste of tweede grootte in plantvakken die de vitaliteit van de boom voor middellange termijn (circa 30-80 jaar) borgen. Het oostelijk deel dient een natuurlijke en statige uitstraling te behouden.

Spelregels: Bij herprofilering bomen meer groeiruimte geven, bijvoorbeeld door plantvakken tussen parkeerplaatsen. De structuur in de bossen in stand houden, herplant zodra de onderlinge afstand voldoende groot is.

Heikamp Boukoul

Beeld: Deels een stenig profiel met weinig bomen, bomen van de eerste en tweede grootte in gras.

Wensbeeld: Waar mogelijk versterken van de laanstructuur. Behouden van bomen in het gras en de reeds aanwezige structuur in het zuidelijk deel.

Spelregels: Bij renovatie bekijken of het versterken van de laanstructuur mogelijk is. Waar mogelijk bomen van de tweede grootte toevoegen in het stenige middendeel.

Koninginnelaan ten westen van de Bredeweg

Beeld: Laanbeeld met els (*Alnus spaethii*), deels enkelzijdig en deels dubbelzijdig. Bij het

dubbelzijdige beeld, staat een rij in een gras berm en een rij in op brede delen van de haag.
Wensbeeld: Behouden van het huidige beeld.
Spelregels: Binnen de soort blijven of kiezen voor aanvulling met soorten binnen het geslacht els, zoals *Alnus incana*.

Schepersweg /Hoofdstraat/ Bergstraat

Beeld: Een beplantingsbeeld dat van zuid naar noord verloopt van landschappelijk naar stedelijk. De Schepersweg kent een versprongen laanbeeld met bomenrijen van verschillende soorten in het gras en eindigt in een bosschage aan weerszijden. De Hoofdstraat wordt gekenmerkt door zuileiken in een slechte groeiplaats. De overgang van landschappelijk naar zeer gecultiveerd is abrupt tussen de Schepersweg en de Hoofdstraat. De inrichting van de Bergstraat is van recenter datum en kenmerkt zich door brede grasbermen met verspreid bomen.

Wensbeeld: Behouden diversiteit en versterken continuïteit in op de Schepersweg, met vloeiende overgang van de laan naar het landschappelijke deel.

Spelregels: De overgang landschappelijk naar cultureel minder scherp maken door bij uitval of renovatie de zuileiken aan de Hoofdstraat te vervangen door bomen van de tweede grootte met een lossere opgaande of eivormige habitus. Bij herprofilering mogelijk plantvakken tussen parkeerplaatsen.

Molenweg/Oude Roermondseweg

Beeld: Overwegend een stenig wegprofiel zonder

bomen, waar het groene beeld bepaald wordt door de aanliggende particuliere percelen. Deels een enkele bomenrij in plantvakken.

Wensbeeld: Continu laanbeeld van een enkele rij van de tweede grootte in plantvakken die de vitaliteit van de boom voor middellange termijn borgen.

Spelregels: Bij herprofilering bomen meer groeiruimte geven, bijvoorbeeld door plantvakken tussen parkeerplaatsen.

Roermondsestraat/Roerderweg

Beeld: Deels enkelzijdig, deels dubbelzijdige rij paardenkastanjes in slechte groeiplaats.

Wensbeeld: Continu laanbeeld van een enkele of dubbele rij bomen van de eerste of tweede grootte afhankelijk van de groeiruimte die beschikbaar komt bij herinrichting. Bomen in plantvakken die de vitaliteit van de boom voor middellange termijn borgen.

Spelregels: Bij herprofilering bomen meer groeiruimte geven, bijvoorbeeld door plantvakken tussen parkeerplaatsen. Waar voldoende ruimte is kunnen bomen van de eerste grootte worden toegepast.

Maasstraat/Broekstraat

Beeld: Enkele rij paardenkastanjes, linden en eiken in het gras. De paardenkastanjes in op hoofdlijnen in fraaie staat opvallend goede conditie.

Wensbeeld: Huidig laanbeeld behouden, bij uitval aanvullen met diversiteit aan watergebonden soorten (bijvoorbeeld wilg/els/es).

Spelregels: Passief transformeren naar meer watergebonden soorten. Deze soorten komen

verspreid langs de weg voor en versterken de beleving van de nabijheid van de Maas.

Kapellerlaan/Heinsbergerweg

Beeld: Ter hoogte van de Kapellerlaan een fraai laanbeeld met een uniforme, dubbele rij platanen tussen de parkeerplaatsen. Over het algemeen is de groeiplaats slecht en deels staan de bomen op korte plantafstand. Ter hoogte van de Heinsbergerweg een stenig profiel met sporadisch een solitaire boom (moeraseik).

Wensbeeld: Klassiek laanbeeld op de Kapellerlaan. Doortrekken van het laanbeeld naar de Heinsbergerweg.

Spelregels: De bomen op de Kapellerlaan met een korte afstand van elkaar dunnen. Waarbij eveneens groeiplaatsverbetering nodig is. Bij een herinrichting streven naar een klassiek laanbeeld met mogelijk plantvakken tussen de parkeerplaatsen. Het laanbeeld doorzetten naar de Heinsbergerweg, waarbij gezocht wordt naar een continu laanbeeld van een enkele rij bomen van de tweede grootte in plantvakken. Ook hier kan gezocht worden naar plantvakken tussen parkeerplaatsen.

Karel Doormanstraat/Bredeweg

Beeld: Ter hoogte van de Karel Doormanstraat een wisselend profiel van zilverlinden in plantvakken en deels een breed stenig profiel omzoomd met bomen in gras op grote afstand. De Bredeweg kent een zeer breed en stenig zuidelijk deel met asfalt rijloper en paardekastanjes in slechte groeiplaats. Het noordelijk deel is recentelijk heringericht

met esdoorn (*Acer saccharinum* 'Pyramidale') in plantvakken.

Wensbeeld: Continuïteit van de groene structuur met maatoplossing per deel.

Spelregels: Het huidig beeld behouden en versterken, met uitzondering van het zuidelijk deel van de Bredeweg. Hier vraagt het ruimte, stenige profiel om vergroening. Hier is bij een herinrichting ruimte voor een continu laanbeeld van een dubbele rij bomen van de tweede grootte in plantvakken die de vitaliteit van de boom voor middellange termijn borgen. Bij herprofilering mogelijk plantvakken tussen parkeerplaatsen.

Venloseweg/Broekhin

Beeld: Ter hoogte van de Venloseweg bomen in slechte groeiplaats, vaak hoog opgekroond of gekandelaberd. Broekhin Zuid wordt gekenmerkt door een divers bomenbestand gestrooid in de brede grasberm afgewisseld met een breed leeg profiel, terwijl Broekhin Noord recent is heringericht met een enkele rij zomereik in plantvakken.

Wensbeeld: Huidig beeld Broekhin Noord behouden. Ter hoogte van de Venloseweg en Broekhin zuid een continu laanbeeld van een enkele rij bomen van de tweede grootte met een smalle habitus.

Spelregels: Ter hoogte van de Venloseweg en Broekhin zuid een enkele rij bomen van de tweede grootte met een smalle habitus toevoegen in plantvakken die de vitaliteit van de boom voor middellange termijn borgen. Bij herprofilering mogelijk plantvakken tussen parkeerplaatsen.

Julianalaan/Elmpteweg

Beeld: De Julianalaan kenmerkt zich door een smal profiel met enkelzijdige of dubbelzijdige bomenrij met een opgaande habitus (*Ulmus columella*). Ter hoogte van de Hoekstraat enkelzijdig platanen (*Platanus orientalis*) en aan de andere zijde essen in slechte groeiplaats. De Elmpteweg is grotendeels stenig een zonder bomen in het profiel.

Wensbeeld: Continu laanbeeld met bomen van de tweede grootte met soortendiversiteit in plantvakken.

Spelregels: Huidig beeld van de Julianalaan met *Ulmus columella* handhaven. Ter hoogte van de Hoekstraat waar mogelijk een (enkele) bomenrij met bomen van de tweede grootte toevoegen. De Elmpteweg voorzien van een continu laanbeeld van een enkele rij bomen van de tweede grootte in plantvakken die de vitaliteit van de boom voor middellange termijn borgen. Bij herprofilering mogelijk plantvakken tussen parkeerplaatsen.

Donderbergweg/Kerkeveldlaan

Beeld: De donderbergweg kenmerkt zich door een zeer breed, vrij stenig profiel met aan de zuidzijde een enkele en deels dubbele rij rode beuken in het gras en in plantvakken. Het noordelijk deel van de Donderbergweg biedt een groener beeld met brede grasbermen en een diversiteit aan gestrooide bomen.

De Kerkeveldlaan is in het zuidelijke deel vrij stenig, hetgeen deels gecompenseerd wordt door groen in de directe omgeving. Het noordelijk deel leidt door een royale grasrijke parkzone met gestrooide bomen, waarbij overwegend essen de weg begeleiden.

Wensbeeld: Bomen met grote soortendiversiteit gestrooid over het hele profiel. Bomen met transparante kroon en markante herfstverkleuring. Diversiteit in grootte, habitus en stamvorm (bijvoorbeeld variatie meerstammig).

Spelregels: Behouden van het fraaie beeld van gestrooide diversiteit aan bomen in het gras ter hoogte van het noordelijk deel van de Donderbergweg en de Kerkeveldlaan. Voor het zuidelijk deel van de Donderbergweg het zware laanbeeld van de rode beuken aanvullen richting een losser laanbeeld zoals het noordelijk deel van deze weg. Waar mogelijk dit beeld doorzetten naar het zuidelijk deel van de Kerkeveldweg.

Oranjelaan ten westen van de Bredeweg

Beeld: Zeer breed stenig profiel. Enkele bomen aan de buitenzijde. Veelal vrij dicht op de gevels en in slechte groeiplaatsen.

Wensbeeld: Continu laanbeeld van een dubbele rij bomen van de tweede grootte in plantvakken.

Spelregels: Bij herinrichting toepassen van bomen van de tweede grootte in plantvakken die de vitaliteit van de boom voor middellange termijn borgen. Bij herprofilering de bomen dichter naar de as van het profiel brengen, bijvoorbeeld tussen parkeervakken.

3.4 Bomen van de toekomst

Bomen zijn sfeer- en beeldbepalend in de stedelijke omgeving. Bomen met een groot kroonvolume hebben ruimtelijke impact op stedenbouwkundig niveau. Bovendien hebben bomen van de voorkomende soorten groen de hoogste levensverwachting en neemt de waarde toe naarmate ze ouder worden. Het historische centrum van Roermond kent fraaie architectuur, maar de buitenruimte is overwegend stenig. Ook zijn er stedenbouwkundig belangrijke kruispunten en dorpskernen die gebaat zijn bij een boom of boomgroep die tot volle wasdom kan komen. We willen dat die plekken bij een herinrichting plaats bieden aan een monumentale boom voor de toekomst: de juiste boom voor die plek, met een goede bovengrondse en ondergrondse groeiplaatsinrichting. Een dergelijke boom krijgt de kans om uit te groeien tot een markant exemplaar met volle kroon. Dat zijn de bomen waar onze kleinkinderen onder kunnen zitten. Daarnaast benoemen we algemene kaders die er voor moeten zorgen dat bomen vitaal uit kunnen groeien. Te vaak worden bomen geplant op plekken waar deze door ruimtegebrek een matige groeiplaats hebben, waardoor ze weinig bijdragen aan het groene beeld en ecosysteemfuncties, een korte levensverwachting hebben en meer beheer vergen. Afhankelijk van de situatie kan het planten van minder bomen met een betere groeiplaats de oplossing zijn.

Wensbeeld

Roermond heeft relatief weinig oude bomen, terwijl deze bomen veelal beeldbepalend zijn. Behoud van deze oude bomen is uitgangspunt. Daarnaast is het van belang bij aanplant rekening te houden met levensverwachting. De omstandigheden waarin bomen aangeplant worden zijn telkens verschillend. We maken bij boomaanplant onderscheid tussen monumentale bomen van de toekomst en bomen met kortere omlooptijd. Op locaties waar een boom van grote betekenis is, worden soort en groeiplaats zo gekozen dat de boom monumentaal kan worden. Op plekken waar de betekenis kleiner of de groeiplaats van mindere kwaliteit is, kunnen bomen worden geplant met een verwachte kortere omlooptijd.

De Ecologische Structuurkaart (Arcadis, 2016) benoemt lanen en gebieden waar bomen extra kunnen bijdragen aan de stadsecologie. Zo is de Koninginnelaan bijvoorbeeld een wenselijke verbindingszone voor bossoorten (o.a. vleermuizen). In een natuurlijke verbindingszone wordt bij voorkeur gekozen voor bomen die doelsoorten aantrekken. Bloeiende bomen zijn van invloed op insecten en als gevolg daarvan vleermuizen. Hierdoor dragen bloeiende bomen bij aan natuurlijke verbindingszones.

In de historische kernen willen we het stedelijk weefsel verrijken door strategisch solitaire bomen te planten. De locaties worden gekozen op basis van de stedenbouwkundige compositie met zichtlijnen,

stedelijke ruimtes en stadsgezichten. Deze bomen krijgen een optimale groeiplaats en worden binnen de kaders dusdanig gepositioneerd dat deze vanuit verschillende perspectieven te zien zijn.

Ten behoeve van optimalisatie van het boombestand willen we het aandeel van boomsoorten met droogtebestendige eigenschappen vergroten:

- Een open kroonstructuur, zoals Japanse notenboom (Ginkgo) en hemelboom (Ailanthus).
- Dik, leerachtig blad, zoals ijzerhout (Parrotia) en de beverboom (Magnolia).
- Doornen en klein blad zoals valse acacia (Robinia) en Christusdoorn (Gleditsia).
- Blauwgrijze, grijze onderzijde van het blad zoals olijfwilg (Elaeagnus) en diverse esdoorns (Acer).

Voor een optimale boomsoortenverdeling volgens de "10-20-30 regel"; het maximale percentage van een soort, geslacht en familie zijn enkele soorten oververtegenwoordigd. Om soortendiversiteit te waarborgen en dominantie te voorkomen van geprefereerde soorten zou de focus bij toekomstige aanplant moeten liggen bij de soorten die nu minder dan 5% van het bomenbestand uitmaken zoals Styphnolobium, Celtis en Carpinus. Door te streven naar een 5-10-15 verdeling, respectievelijk het maximale percentage van een soort, geslacht en familie, wordt een optimale soorten diversiteit bereikt. Binnen een soort dient een cultivar eveneens beperkt te worden.

Spelregels

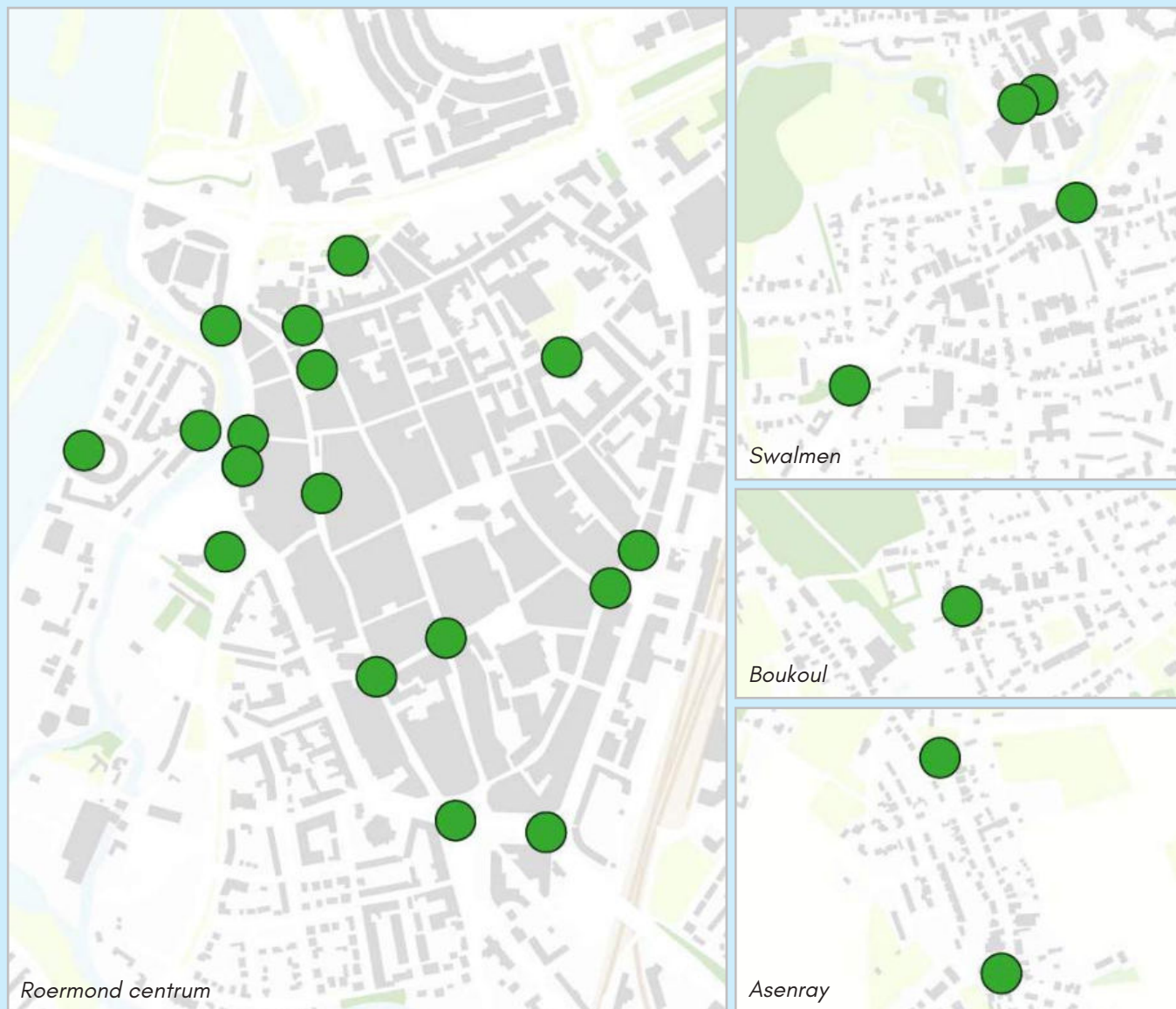
- In de planvormingsfase van projecten onderscheid maken tussen monumentale bomen van de toekomst en bomen met kortere omlooptijd. Groeiplaats en boomsoort hierop afstemmen conform TIR.
- Bij renovatie gaat beplanting met de langste levensduur voor en wordt de andere beplanting/ inrichting daar op aangepast.
- Bomen groeien het beste als deze in een open groeiplaats staan, met voldoende vocht en zuurstofuitwisseling. Bomen in verharding zo min mogelijk toepassen.
- Mooi uitgegroeide bomen hebben prioriteit. Afhankelijk van de situatie kan het planten van minder bomen met een betere groeiplaats de oplossing zijn.
- Bij nieuwe aanplant streven we naar de 5-10-15 regel, de maximale percentages voor het voorkomen van een soort, geslacht en familie. (zie diagram in paragraaf 2.2 Bomen in Roermond).
- In natuurlijke omgevingen geen cultivars toepassen (denk aan de Wirosingel), daar waar mogelijk de natuurlijke habitus van een boom handhaven (dat kan ook in een park zoals Hattem).
- Soorten in het buitengebied zijn waar mogelijk inheems en passend bij het landschap. In het stedelijke gebied kiezen we de boom met de beste eigenschappen voor de plek. Cultivars maken deel uit van een breed assortiment waar in het stedelijk gebied uit gekozen kan worden.
- Op locaties waar de Ecologische Structuurkaart een bijzonder bestemming aangeeft, wordt de soortkeuze hierop afgestemd.

Voorbeelden van bomen op strategische plekken in Venlo (1 en 2), Den Bosch (3, 4, 5) en Breda (6). Bomen staan als schakel in een looproutte, op beeldbepalende plekken en creëren prettige pleinruimtes.

Kansen in kaart

In Roermond hebben we strategische locaties aangewezen waar de aanplant van een boom zeer waardevol zou zijn voor de beleving van de plek. Deze locaties zijn gekozen op basis van een ruimtelijke quick-scan en wensen van bewoners. Doordat de locaties vanuit verschillende standpunten te zien zijn en veel mensen de locatie passeren, is de impact hier relatief groot. Wanneer de aanplant van strategische bomen wordt aangewezen als project, wordt eerst een ruimtelijke en functionele analyse uitgevoerd voor de beoogde locaties. Ruimtelijke impact, zichtrelaties, verkeer, verlichting, ondergrondse groeiruimte en wensen van omwonenden en ondernemers worden hierin meegenomen. Op basis van deze analyse wordt bepaald of de locatie inderdaad geschikt is, welke boomsoort het beste past en hoe de groeiplaats wordt ingericht.

Aanbevolen locaties voor nieuwe bomen om uit te groeien tot markante exemplaren.

Impact van mogelijke strategische bomen verbeeld

Kruising Kloosterwandstraat – Schuitemberg

Kruising Zwartbroekstraat – Bakkerstraat

Kruising Kapellerpoort – Willem II Singel

Voogdijstraat

Kruising Rijksweg Zuid – Brugstraat (Swalmen)

Neerstraat

3.5 Laag groen en de dagelijkse beleving

De openbare ruimte is van ons allemaal. Onder andere de bevolkingssamenstelling en veranderingen daarin hebben een sterke invloed op het gebruik van het openbaar groen. Daardoor is het gebruik en de beleving van de openbare ruimte aan verandering onderhevig. Door bewust te kiezen voor hoogwaardige inrichting op strategische locaties en ander groen soberder in te richten, houden we beheerkosten onder controle. Ook willen we ruimte geven aan natuurlijke inrichting en de gebruikswaarde van groen verhogen. Leidend is daarbij de dagelijkse beleving van het groen door zoveel mogelijk mensen. Aan de hand van de volgende thema's willen we het lage groen optimaliseren:

Buurtpark

Op veel plekken is het groen in de wijk versnipperd. Vaak zijn die groene snippers de overgebleven ruimtes nadat de verkeersfunctie is ingevuld. Deze plekken zijn lastig te onderhouden, gevoelig voor betreding en laten veel gebruiksvormen niet toe die wel passen in grotere groene plekken, zoals buurtparken. We willen waar mogelijk het groen in de wijk bundelen, zodat de omwonenden het groen beter kunnen gebruiken, bomen een betere groeiplaats hebben en water robuust geborgen kan worden.

Wensbeeld

Per wijk een centrale groene ruimte; een buurtparkje dat gebruikt wordt door omwonenden voor spel en ontmoeting. Het buurtparkje is aantrekkelijk, heeft

seizoensbeleving en is dermate karakteristiek en toegespitst op de samenstelling van de wijk dat bewoners zich er mee identificeren.

Spelregels

- Groene snippers worden zo veel mogelijk gebundeld. Bij nieuwbouw en herinrichting is hier aandacht voor in het ontwerp.
- Bomen krijgen in het buurtpark de ruimte. Dit is de drager van groene kwaliteit in de wijk op lange termijn.
- Spel en ontmoeting worden gestimuleerd, waar mogelijk met (natuurlijke) aanleidingen hiertoe.
- Het buurtpark biedt ruimte om water te bergen in het geval van piekbelasting tenzij dit conflicteert met de hoofdfunctie groen.

Waterberging

In de toekomst kunnen we steeds heviger buien verwachten. De piekbelasting op het riool neemt daarmee toe. Met het groen in de wijk kunnen we daar op anticiperen door het areaal groen op maaiveld te vergroten waardoor de afvoer wordt vertraagd en hemelwater beter infiltreert. Daarnaast kan in het groenontwerp worden voorzien in laagtes of wadi's om piekbelasting af te voeren.

Wensbeeld

Locaties voor waterberging zijn een aanvulling op de groenbeleving. Het groenontwerp is integraal meegenomen en infiltratiegebieden zijn multifunctioneel ingericht.

Spelregels

- Waar nodig onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor waterberging in het groenontwerp.
- Infiltratie- en bergingsgebieden worden landschappelijk ingepast.
- Uitgangspunt is om infiltratiegebieden multifunctioneel in te richten zonder dat de waterbergende functie verdwijnt.

Natuurlijke spelaanleiding

Momenteel is een omslag merkbaar van een passieve naar een actieve beleving. Steeds meer wordt er gepicknickt, gefietst, gewandeld en gesport in de openbare ruimte. De inrichting van het openbare groen zal meer gericht moeten zijn op het gebruik ervan. De inrichting van natuurlijke speelplaatsen en buurtparkjes zijn voorbeelden van de omslag van kijkgroen naar gebruikersgroen.

Wensbeeld

Speellocaties zijn natuurlijk ogende, groene plekken die er ook aantrekkelijk uitzien als er niet gespeeld wordt. Overzichtelijk, netjes en met plek voor de ouders om te zitten.

Spelregels

- Spelaanleiding met een scala aan gebruiksmogelijkheden heeft de voorkeur boven speeltoestellen met eenduidig gebruik.
- Spelaanleiding is robuust en bij voorkeur natuurlijk (hoogteverschil, klimboom, etc.)

- Zitgelegenheid voor de ouders nodigt niet uit tot hangen.

Groen in de werkomgeving

De groene omgeving is bepalend voor de uitstraling van de gemeente en voor de omgeving waarin bedrijven zich presenteren. Een groene stad biedt een aantrekkelijker vestigingsklimaat voor bedrijven en hun werknemers. Daarmee verbetert de concurrentiepositie van Roermond als geheel. Ook in de dagelijkse werkroutine is groen van toegevoegde waarde, bijvoorbeeld als uitzicht of voor een ommetje tijdens de lunch.

Wensbeeld

Groen langs toegangswegen naar het stadscentrum vormt een structuur van groene lopers. Strategische bomen en andere groeninvullingen zijn een verrijking voor het stedelijk weefsel en historisch aanzicht. Bedrijventerreinen bieden de mogelijkheid een ommetje door het groen te maken en het groen ziet er netjes uit.

Spelregels

- Groene structuren richting- en groene elementen in het stadscentrum blijven gehandhaafd en worden waar mogelijk versterkt. Hierbij is aandacht voor de verrijking van het stedelijk weefsel, aangename verblijfsplekken en winkelrouting.
- Waar mogelijk worden vanuit de groene structuren zichtlijnen gecreëerd op waardevolle stedelijke- en historische elementen.

- Bij bedrijven- en industrieterreinen krijgt een net en ordelijk beeld prioriteit boven de kwantiteit van beplantingen.
- Bij realisatie van bedrijven- en industrieterreinen wordt gestreefd naar het ontwikkelen van ommetjes in de directe nabijheid.

Bosplantsoen

Bosplantsoen is robuust groen en kenmerkt zich door de natuurlijke uitstraling, overwegend gevormd door een diversiteit aan heesters en kruidachtige beplanting. Vaak wordt het ingezet als natuurlijke barrière of als afscherming. Ook meer transparant bosplantsoen is denkbaar. Kenmerkend daarvoor zijn open plekken met ruige kruidachtige beplanting. Beide varianten zijn ecologisch zeer waardevol.

Wensbeeld

Het bosplantsoen heeft een natuurlijke uitstraling en draagt in grote mate bij aan de stadsecologie. Het bosplantsoen wordt in grotere groenstructuren toegepast.

Spelregels

- Bosplantsoen wordt bij voorkeur toegepast in grotere oppervlaktes en structuren waarbij ecologie en afscherming belangrijke functies zijn.
- Bij het realiseren van bosplantsoen wordt gezocht naar een samenstelling die kan uitgroeien in zijn natuurlijke habitus en geen boomvormers bevat.
- Open plekken in het bosplantsoen zijn

begroeid met ruige kruiden. In randen worden overlast gevende kruiden beheerd.

- Bij het toepassen van bosplantsoen wordt rekening gehouden met zichtlijnen en sociale veiligheid.
- Bosplantsoen direct grenzend aan paden wordt zoveel mogelijk vermeden.
- Het bosplantsoen is ecologisch complementair ten opzichte van de omgeving.

Ruige bermen

Bermen die één of enkele keren per jaar gemaaid of begraaasd worden en een bloemrijke zaadbank hebben, geven vaak een aantrekkelijk beeld en zijn ecologisch van grote waarde. Voor het behouden van dit aantrekkelijk beeld is extensief maar repeterend beheer nodig. Bermen zijn veelal gesitueerd langs toegangswegen of in wijken waar grotere (doorgaande) groenoppervlaktes zijn gelegen. Het streven is daarbij naar een bloemrijke vegetatie.

Wensbeeld

Bermen hebben grote ecologische waarde die wordt gerespecteerd. Continuïteit van het beheer zorgt voor een toename van de ecologische waarde en sierwaarde doordat een meer bloemrijke vegetatie ontstaat. Natuurlijke vegetaties zijn bij uitstek klimaatbestendig.

Spelregels

- Ruige bermen worden bij voorkeur toegepast in grotere structuren.
- Bij het realiseren van vegetaties wordt

- gekozen voor (inheems) natuurlijk zaaigoed of voor natuurlijke ontwikkeling.
- Beheer wordt gefaseerd en consequent uitgevoerd waardoor een bloemrijke en ecologisch waardevolle vegetatie kan ontstaan en dieren hun schuilmogelijkheden behouden.
 - Streven naar en zo laag mogelijke maairequentie zonder dat aangrenzende functies daar overlast van ervaren.
 - De randen van de ruige vegetatie worden strak afgebakend, bijvoorbeeld door een frequent gemaaide strook.
 - Onderzoek of de ruige vegetatie onderdeel kan uitmaken van een grotere structuur naar het buitengebied.

Gecultiveerd groen

Grote delen van het groen worden ingevuld door heesters of gazon. Deze groenlagen zijn niet alleen de basis van de groenstructuur maar ook van groot belang voor de dagelijkse beleving. We willen deze dan ook binnen de huidige middelen zo waardevol mogelijk en voor de lange termijn inrichten. Bij het maken van keuzes is onder andere aandacht voor ecologie, duurzaamheid, beheer en beleving.

Wensbeeld

De groenvulling draagt bij aan een verzorgd beeld, is ecologisch waardevol en is op lange termijn in stand te houden.

Spelregels

- Het areaal heesters dient divers te zijn. Binnen een structuur kan herkenbaarheid voorrang krijgen boven diversiteit.
- Heesters zijn qua soort en standplaats dusdanig gekozen dat ze geen overlast veroorzaken of duur zijn in beheer.
- De robuustheid van de beplanting wordt afgestemd op de gebruiksintensiteit van de omgeving.
- Bij het toepassen van hogere heesters wordt rekening gehouden met zichtlijnen, dieptewerking en sociale veiligheid.
- Bij onderbeplanting wordt per plantvak gekozen voor één soort. Bij grote plantvakken kan hier een uitzondering op worden gemaakt.
- Solitaire heesters worden enkel toegepast in een plantvak met onderbeplanting.
- Heesters worden zo min mogelijk toegepast op locaties waar het risico op verdroging groot is, zoals onder oude bomen. Hier wordt gekozen voor ruige bermen of gazon.
- Bij de soortkeuze wordt onderzocht of deze ecologisch complementair kan zijn ten opzichte van de omgeving.

Kleurrijke accenten

Zichtlocaties in de stedelijke omgeving krijgen een attractieve groene invulling, waarbij sierwaarde en bloei centraal staan. Locaties in de woon- en werkomgeving die voor veel mensen deel uitmaken van hun dagelijkse route gaan we aan de hand van gerichte projecten opwaarderen met een hoogwaardige groenvulling zoals vaste

plantenborders, heesters of bollenvelden. Bij de invulling wordt gestreefd naar soortendiversiteit, een afwisselend beeld en een waardevol mengsel voor bijen en vlinders.

Wensbeeld

Het accent heeft een hoge sierwaarde die voor langere tijd in grote mate bijdraagt aan de positieve beleving van het openbaar groen.

Spelregels

- De locaties worden strategisch gekozen op plekken waar veel mensen er van kunnen genieten.
- Hoogwaardige accenten worden alleen toegepast als deze ook goed onderhouden kunnen worden.
- Het accent draagt bij aan de identiteit en herkenbaarheid van een plek. Accenten kunnen daarom zichtbaar van elkaar af wijken.
- Accenten worden waar mogelijk afgestemd op de ecologische waarde.

Kansen in kaart

Plein 1999

Het versteende plein zou flink kunnen worden vergroend. Bron foto: Google streetview

Kansen voor kleurrijke borders, bloeiende accenten op ooghoogte, spelen en waterberging.

Wilhelminaplein

De weg langs de parkeerplaats is een kaal onderdeel in laanstructuur van de ring rondom het centrum. Aankleding met groen komt ten goede

van de beleving van zowel de parkeerplaats als de laanstructuur.

3.6 Groene architectuur

In de Roermondse binnenstad is de ruimte schaars en bieden de grote oppervlaktes dak en gevel een uitgelezen kans voor een groene binnenstad. Ook bedrijventerreinen en maatschappelijke gebouwen bieden een uitgelezen kans om te vergroenen of bij nieuwbouw als groene architectuur uit te voeren. Groene gevels, groene daken, groen in harmonie met de architectuur. Groene architectuur levert niet alleen een aantrekkelijk beeld op, maar isoleert ook het gebouw, vertraagt piekafvoer van hemelwater, reduceert hittestress op warme dagen, draagt bij aan een aangenaam stedelijk klimaat en groene daken hebben een twee keer langere levensduur dan traditionele dakbedekking op platte daken (Alterra-rapport 2692). Voor bewoners van Roermond draagt groene architectuur bij aan een aangename leefomgeving. Daarnaast heeft groene architectuur een positief effect op het vestigingsklimaat voor bedrijven. De gemeente inspireert en faciliteert de toepassing van groene architectuur bij bestaande en nieuwbouw. Als start inventariseert de gemeente de mogelijkheden voor vergroening van gemeentelijk vastgoed en geeft prioriteit aan de realisatie.

Wensbeeld

Roermond wil toonaangevend zijn op het gebied van groene architectuur. Onder groene architectuur verstaan we een afgewogen ensemble van gebouw en groen waarbij deze elkaar onderling versterken. Dat vraagt om een brede en actieve benadering waarbij bewoners, eigenaren, beheerders en gebruikers betrokken worden. Hierbij prioriteren we stedelijke omgevingen waar de ruimte voor groene

toepassingen op maaiveld ontbreekt en de behoefte vanuit klimaatadaptatie of de beleving groot is. Dit doen we aan de hand van een kansenkaart en uitvoeringsstrategie.

Bij groene architectuur kan gedacht worden aan de volgende vormen:

- Groen voor de plint.
- Groen voor de gevel.
- Groene accenten langs de gevel.
- Gevelbegroeiing in de volle grond.
- Gevelbegroeiing in substraatwand.
- Hangende gevelbegroeiing.
- Dakbegroeiing met mos/sedum.
- Dakbegroeiing met grassen/heesters.
- Bomen op het dak/op balkons.
- Inpandig groen.

Spelregels

- Actor-specifieke benadering om groene architectuur te stimuleren.
- Bij nieuwbouw moet groene architectuur worden opgevat als integraal onderdeel en een verrijking zijn van het beoogde architectonische beeld.
- Bij bestaande bouw mag groen worden toegepast als toevoeging/camouflage. Hierbij dient de gekozen toepassing duurzaam te zijn.
- Opstellen kansenkaart en strategie groene architectuur.
- Bij nieuwe ontwikkelingen wordt onderzocht of dak- en gevelgroen de afvoer van hemelwater kunnen vertragen.

4

Van visie naar uitvoering

Van visie naar uitvoering

De benoemde ambitie met bijbehorende visie en wensbeelden kunnen op verschillende manieren worden gerealiseerd. Een (her)inrichting van de openbare ruimte is te allen tijde een afweging van belangen. Daarom is er voor gekozen om spelregels te formuleren. Integraliteit is cruciaal om te komen tot een duurzame en goed gebruikte openbare ruimte waarbij de middelen zo effectief mogelijk worden ingezet. Via onderstaande sporen wordt de komende jaren gewerkt aan een succesvolle implementatie waarbij de ambitie, visie en wensbeelden worden omgezet in fysiek resultaat.

Strategie voor omvorming

In de Beheerplannen en Kadernota Beheer zijn uitgangspunten opgenomen omtrent het vervangen van bestaand groen. Daarbij is aandacht voor fasering en integraliteit. Grootschalige renovaties worden opgenomen in de investeringsplanning, waarbij ook het benodigde groenbudget wordt gereserveerd. Bij deze renovaties wordt de inrichting van de openbare ruimte heroverwogen. Dit is bij uitstek een geschikt moment om wensbeelden van de Groenvisie te verwezenlijken. Gestelde spelregels en voorbeelden helpen hierbij.

Bij kleinschalige ingrepen ingegeven door beheer wordt eveneens zoveel mogelijk rekening gehouden met de spelregels. Hierbij is echter vaak geen sprake van een heroverweging van de volledige openbare ruimte waardoor de omvorming minder grootschalig is.

Nieuwe ontwikkelingen

Roermond voert een passief grondbeleid. Veel ontwikkelingen worden dan ook door externen geïnitieerd. De toekomstige openbare ruimte wordt door deze initiatiefnemers ontworpen en ontwikkeld. Afstemming over de groenvulling dient vroegtijdig in het proces plaats te vinden waarbij samen wordt gezocht naar een optimale balans tussen publieke en commerciële belangen. De Groenvisie inspireert, biedt spelregels en is een toetsingskader voor de groenvulling.

Kansen & Projecten

Onder de noemer 'Kansen in Kaart' zijn diverse kansen aangestipt om groene, ruimtelijke kwaliteiten en de onderlinge verbinding daarvan te verbeteren. Naast deze kansen kunnen er nog vele anderen worden gedestilleerd uit de Groenvisie. Deze kunnen niet allemaal meeliften op andere ontwikkelingen en dienen los van nieuwe ontwikkelingen of omvormingen te worden opgepakt. Het aantal kansen en daarmee mogelijke projecten is dusdanig groot dat er doorlopend een prioritering gemaakt dient te worden welke worden uitgewerkt.

Reguliere middelen ontbreken om deze projecten op te pakken. Huidige financieringsmogelijkheden zijn ESSV-gelden of de reserve Groen voor Groen. Daarnaast wordt er doorlopend gezocht naar mogelijke (co)financiering bij andere overheden en instanties.

TIR

Binnen de TIR zijn de technische inrichtingseisen van Roermond vastgelegd. Deze eisen worden gebruikt bij de inrichting van de openbare ruimte. Bij een actualisatie van de TIR dient daar waar gewenst een technische vertaalslag van de Groenvisie te worden gemaakt.

Aanpalend beleid

Veel beleidsterreinen hebben direct en indirect invloed op de (openbare)ruimte. Bij het ontwikkelen van nieuw beleid is het zorg om samen op te trekken en daar waar mogelijk de uitgangspunten of gedachten van de Groenvisie te implementeren of te koppelen in/aan ander beleid. Gezocht wordt naar gezamenlijke doelen en mogelijkheden om projecten samen op te pakken. In de Omgevingsvisie worden afwegingen gemaakt over de invulling van de ruimte. De Groenvisie dient daarvoor als input.

Communicatie

Communicatie tussen de gemeente, bewoners, verenigingen en ondernemers zien we als belangrijk onderdeel van de uitvoering van de Groenvisie. Per traject bepalen we de doelgroep en doelstelling, zodat een passende aanpak van de communicatie kan worden gekozen. Mogelijke doelen van communicatie zijn bijvoorbeeld het vergroten van draagvlak en kennis, toename van begrip of het laten afnemen van weerstand. Communicatie wordt zo gericht mogelijk ingezet en bij voorkeur om meerdere doelen tegelijkertijd te realiseren.

In een communicatietraject zoeken we ook verbinding met andere thema's. Waterberging en het (openbaar)groen hebben een bijvoorbeeld duidelijke connectie, maar ook het vergroenen van een wijk heeft voor zowel de beleving als de ecologie voordelen. Daarnaast zijn er koppelingen te maken tussen de reeds geadopteerde dieren zoals de vlinder, bijen en de eekhoorn en keuzes die in het openbaar groen worden gemaakt.

De waarde van groen

Het is belangrijk om aan te geven waarom groen waardevol is voor onze samenleving. De waarde van groen heeft raakvlakken met allerlei beleidsterreinen, maar is vaak nog onderbelicht. Groen bevordert het welzijn en de gezondheid van de bewoners, draagt bij aan een verbetering van het milieu (afname fijnstof, geluidwerend, verkoelend), draagt bij aan een veilige leefomgeving en genereert een stijging van de prijzen van het onroerend goed. Het betreft niet alleen het gemeentelijk groen, maar ook het groen bij particulieren, bedrijven, instellingen (ziekenhuizen, zorginstellingen), school(omgeving), bossen, parken en plantsoenen. Door mensen te stimuleren om zich meer in te zetten voor toename van kwaliteit en kwantiteit van het groen en hier de samenwerking in te zoeken, kunnen we meer bereiken dan de gemeente alleen.

Educatie

Educatie vergroot kennis en draagt in grote mate bij aan het enthousiasmeren van de deelnemers. Natuur- en milieu-educatie richt zich

op basisschooljeugd, het voortgezet onderwijs en volwassenen in welke samenstelling dan ook (buurtverenigingen, wijkraden). Het potentieel aan onderwerpen is vrijwel oneindig. Gefocust wordt op de reeds gesloten convenanten, zoals voor de geadopteerde diersoorten (vlinders, bijen en eekhoorn), de uitkomsten van de Groenvisie en andere relevante beleidsdocumenten. Ook bij educatie wordt gezocht naar het combineren van doelstellingen.

Participatie

Inwoners, ondernemers, organisaties, scholen en verenigingen kunnen op verschillende manieren participeren in het groen. Zeer regelmatig worden ze betrokken bij ontwerpopgaven voortkomend uit omvormingen. Ook kunnen ze zelfstandig aan de slag met het vergroenen van hun omgeving door bijvoorbeeld groene architectuur toe te passen. Dat kan laagdrempelig door een het aanleggen van een geveltuin of meer complex door het realiseren van een groen dak of groene gevel. Grotere initiatieven zijn bijvoorbeeld het tijdelijk groen inrichten van braakliggende terreinen.

Diverse kansen uit de Groenvisie lenen zich prima voor een participatietraject, denk bijvoorbeeld aan het in samenspraak bepalen van locaties voor kleurrijke borders. Door manieren te zoeken om deelname aan deze participatietrajecten te stimuleren, motiveren en faciliteren kan deelname en betrokkenheid vanuit de wijken vergroot worden.

Adoptie

Het is als inwoner van Roermond mogelijk om onder voorwaarden individueel of samen als groep om een groenperceel te adopteren en zelf zorg te dragen voor inrichting en onderhoud. De betrokkenheid van burgers bij hun leefomgeving wordt op deze manier vergroot en de diversiteit van het openbaar groen wordt door de verschillende invullingen groter. Adoptie van kleinschalige groenpercelen op wijk- en buurtniveau zijn dan ook een geschikt middel om te komen tot betrokkenheid en diversiteit in het groen. Adoptie draagt ook bij aan de sociale cohesie in een wijk. Bij groenstructuren die wijk of buurt overstijgend zijn, is adoptie niet gewenst of slechts onder striktere randvoorwaarden. De kwaliteit van deze structuren zit in eenheid van inrichting en/of beheer. Het is onwenselijk om deze kwaliteiten te doorbreken.

Bedrijven en instellingen hebben de mogelijkheid om onder voorwaarden een rotonde te adopteren. Ze zijn verantwoordelijk voor de inrichting en onderhoud. Op de rotonde mag worden verwezen naar het bedrijf of de instelling. Bij het ontwerp van de invulling van de rotonde wordt getoetst of de gewenste inrichting voldoende kwaliteit biedt. De grote diversiteit van de rotondes zorgt niet alleen voor een kwaliteitstoename van het straatbeeld maar ook voor herkenbaarheid.

Groen neemt toe in waarde naarmate het ouder wordt. Dit geldt specifiek voor bomen en in mindere mate ook voor heesters en andere beplanting. De kwaliteit neemt in de loop der jaren toe, in

tegenstelling tot veel andere objecten in de openbare ruimte. Bij inspraak moet dan ook rekening worden gehouden met het feit dat de levensduur van groen vaak langer is dan dat men gemiddeld woont, werkt of recreëert op een plek. De gemeente dient het algemene belang te bewaken.

Opdrachtgever:
Gemeente Roermond

gemeente **Roermond**

Adviseurs:
Burobol
Terra Nostra

burobol
buitenruimte-ontwerp+landschap

